

Bærekraft på Oslo Børs

- Ikke finansiell informasjon i OBX selskaper

AMALIE JOSEFINE KRONLUND
SANDRA OPEDAL

VEILEDER
André Tofteland

Universitetet i Agder, [2022]
Handelshøyskolen ved UiA
Institutt for Økonomi

Sammendrag

Bærekraft er et begrep vi stadig hører om, enten i forbindelse med ansvarlig forretningsdrift, grønne bedrifter eller nyhetsartikler som påpeker alvorlige klimaendringer. Viktigheten av bærekraftig utvikling er i konstant økning, da påvirkningene av klimaendringene er større enn noen gang før (FN-sambandet, 2021). Li, Lu & Nassar (2021, s. 2) påpeker at i samsvar med den økende interessen for samfunnsansvar og bærekraftige investeringer, er det også et økende behov for å måle selskapenes ytelse på bærekraftige forhold og aktivitetsområder. Dette legger grunnlaget for vår studie. Investorer og andre interessenter setter krav til selskapenes bærekraftige prestasjoner og ønsker at de skal være sterke bidragsytere til en bærekraftig fremtid. Av den grunn er selskapenes rapportering av bærekraftsinformasjon viktig, slik at de selv kan måle fremgang på viktige punkter, sette inn tiltak for å redusere selskapets miljøpåvirkninger og samtidig gi investorer og andre interessenter innsyn i selskapets aktiviteter.

Målet med rapportering av bærekraftsinformasjon er klart, likevel møter selskapene og investorene flere utfordringer. Hovedutfordringen innebærer mangel på et standardisert rammeverk for hvordan bærekraftsrapportering skal gjennomføres. Konsekvensene dette medfører inkluderer manglende overførbarhet av ikke-finansiell informasjon, at investorer risikerer å ta valg på unøyaktig grunnlag, og vanskeligheter for selskap å vite hvilke hjelpemidler de skal bruke for rapportering av bærekraftsinformasjon.

Formålet med denne studien er å kartlegge hvilken ikke-finansiell informasjon 25 norske børsnoterte selskaper oppgir ved rapportering av bærekraftsinformasjon, sett i lys av tidligere forskning og innhentet empiri. Per dags dato er det ingen lovpålagt standard for hvordan selskaper skal rapportere ikke-finansiell informasjon, men grunnet viktigheten rundt ansvarlig forretningsdrift og reduksjon av klimapåvirkninger, er det interessant å se hvordan bærekraftsrapporteringen er i dag, før det eventuelt blir laget en felles lovpålagt standard.

Studiens funn viser tydelig at selskapene har ulike måter å presentere sin bærekraftsinformasjon på, da de bruker forskjellige definisjoner og måleenheter, noe som resulterer i stor variasjon blant måleindikatorene som er rapportert. Totalt har vi endt opp med 936 måleindikatorer blant de 25

selskapene i utvalget vårt. 675 av indikatorene er unike, som vil si at bare ett selskap har oppgitt akkurat denne måleindikatoren. Dette betyr at vi får 261 måleindikatorer hvor 2 eller flere selskap har rapporter på samme indikator. Videre har vi undersøkt hvilket beregningsgrunnlag, 7 av selskapene, oppgir for måleindikatorene «klimagassutslipp» og «sykefravær».

Abstract

The concept of sustainability is something we are increasingly made aware of, either in connection with responsible business operations, green companies or news articles that point to potentially serious climate changes. Sustainable development has never been more important than now, as we are experiencing the impacts of climate change on our society.

The purpose of this study is to map the non-financial information that listed Norwegian companies provide in their sustainability reports, seen in the light of previous research and obtained empirical data. As of today, there are no statutory standards for how companies must report their non-financial information. Due to the importance of responsible business operations and reducing climate changes, it may be interesting to see how sustainability reporting is done today, before a potential statutory standard is implemented.

Li, Lu & Nassar (2021, p. 2) point out that in accordance with the growing interest in social responsibility and sustainable investments, there is a growing need to measure companies' performance in sustainable conditions and areas of activity. This growing need to measure performance is what we are basing our study upon. Investors and other stakeholders are setting requirements for companies' sustainable performance and want them to be strong contributors to a sustainable future. For this reason, the companies' sustainability reporting is important, so that they can measure performance, take action to reduce their environmental impacts and at the same time, give investors and other stakeholders insight into the company's activities.

Although the goal of sustainability reporting is clear, both companies and investors are facing several challenges. The primary challenge remains the lack of a standardized framework for how sustainability reporting is to be carried out. The consequences this entails include lack of comparability of non-financial information, difficulties for companies in knowing which framework to use along with the risk investors face when basing decisions on information that may be inaccurate.

The study's findings clearly show that companies have different ways of presenting their sustainability information, as they use different definitions and units of measurement, which results in great variation among the indicators that have been reported. In total, this study identified 936 measurement indicators reported across the 25 companies. Of these 675 indicators, were

unique which meant that only one company had reported on exactly this measure. Further to this the study identified 261 indicators where 2 or more companies had reported on an identical measure. Furthermore, this study explored what a selection of 7 companies based their measurement on in relation to “greenhouse gas emissions” and “sick leave”.

Forord

Denne studien er det avsluttende verket i vår masterutdanning i økonomi og administrasjon ved Handelshøyskolen på UiA, og utgjør 30 studiepoeng.

Arbeidet med denne utredningen har gitt oss et dypere innblikk i problematikken rundt rapportering av ikke-finansiell informasjon. Det har vært en utfordrende prosess, som samtidig har vært svært lærerik.

Vi vil takke vår veileder, Andre Tofteland, for gode tilbakemeldinger, råd og veiledning gjennom hele prosessen. Vi vil også takke våre medstudenter som har gitt oss verdifulle samtaler, diskusjoner, latter og motivasjon. Avslutningsvis vil vi takke hverandre for et godt samarbeid. Det har vært en minnerik prosess vi sent vil glemme.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	i
Abstract	iii
Forord	v
Innholdsfortegnelse	vi
Tabelloversikt	viii
Kapittel 1 Innledning	1
1.1 Virksomheter	3
1.2 Problemstilling	4
1.3 Videre struktur	5
Kapittel 2 Teoretisk rammeverk	6
2.1 Rapportering av bærekraftsinformasjon	6
2.1.1 Rammeverk for bærekraftsrapportering	8
2.1.1.1 Global Reporting Initiative (GRI)	8
2.1.1.2 Andre sentrale rammeverk.....	9
2.1.2 Nåværende krav til bærekraftsrapportering i Norge.....	12
2.1.3 Attestasjon av bærekraftsrapporter	13
2.1.4 utfordringer ved bærekraftsrapportering	13
2.2 Finansmarkedets bruk av ESG-informasjon	15
2.2.1 Finansmarkedets utfordringer knyttet til ESG-informasjon	15
2.3 Fremtidsutsiktene til bærekraftsrapportering	16
2.4 Oppsummering	18
Kapittel 3 Metodisk rammeverk	20
3.1 Forskningsdesign	20
3.1.1 Populasjon og utvalg.....	21
3.2 Datainnsamling og systematisering	21
3.3 Forskningens kvalitet	23
3.3.1 Intern gyldighet.....	23
3.3.2 Ekstern gyldighet	25
3.3.3 Pålitelighet	26
Kapittel 4 Empiri og analyse	27
4.1 Oversikt over selskapenes bruk av attestasjon og separat bærekraftsrapport	27

4.2 Selskapenes presentasjon av ikke-finansielle måleindikatorer	29
4.2.1 Sosiale måleindikatorer.....	31
4.2.1.1 Mangfold	33
4.2.1.2 Sikkerhet.....	35
4.2.2 Miljømessige måleindikatorer.....	36
4.2.2.1 Klimagassutslipp	38
4.2.2.2 Energi	39
4.2.2.3 Ulykker og bøter.....	40
4.3 Selskapenes presentasjon av ikke-finansielle unike måleindikatorer	41
4.4 Beregningsgrunnlag til utvalgte forholdstall.....	43
4.4.1 Klimagassutslipp.....	44
4.4.1.1 Equinor	46
4.4.1.2 Telenor.....	46
4.4.1.3 Yara	47
4.4.1.4 Orkla.....	47
4.4.1.5 Storebrand.....	48
4.4.1.6 Scatec.....	48
4.4.1.7 MPC Container Ship.....	49
4.4.2 Sykefravær	49
4.5 Diskusjon.....	52
<i>Kapittel 5 Konklusjon .....</i>	<i>57</i>
5.1 Forslag til videre forskning.....	58
<i>Litteraturliste .....</i>	<i>60</i>
<i>Vedlegg 1 - Rådata .....</i>	<i>69</i>
<i>Vedlegg 2 – Kildeliste med selskapenes bærekraftsrapporter .....</i>	<i>70</i>
<i>Vedlegg 2 – Diskusjonsoppgave – Amalie Josefine Kronlund.....</i>	<i>73</i>
<i>Vedlegg 4 – Diskusjonsoppgave – Sandra Opedal .....</i>	<i>81</i>

Tabelloversikt

Tabell 1 - Virksomheter	3
Tabell 2 - Måleindikatorer, nøkkelord og tema	23
Tabell 3 - Mest brukte revisjonsselskaper	27
Tabell 4 - Virksomheter med separat bærekraftsrapport	28
Tabell 5 - Mest brukte måleindikatorer	29
Tabell 6 - Totalt antall måleindikatorer per selskap	30
Tabell 7 - Sosiale måleindikatorer	32
Tabell 8 – Mangfold delt opp.....	33
Tabell 9 - Mangfold - Kvinner.....	34
Tabell 10 - Sikkerhet delt opp.....	36
Tabell 11 - Miljømessige måleindikatorer	37
Tabell 12 - Klimagass delt opp	38
Tabell 13 – Energi delt opp.....	39
Tabell 14 - Ulykker og bøter delt opp.....	40
Tabell 15 - Unike måleindikatorer	42
Tabell 16 - Gruppering av selskapene etter markedsverdi.....	43
Tabell 17 - GHG-protokollens holdepunkter	44
Tabell 18 - Selskapenes beregningsgrunnlag etter GHG-protokollen	45

Forkortelser

CDP	Carbon Disclosure Project
CDSB	Carbon Disclosure Standard Board
CSRD	Corporate Sustainable reporting Directive
EFRAG	European Financial reporting Advisory Group
FN	Forente Nasjoner
ESG	Environmental, Social, Governance
EU	United Nations
EY	Ernst & Young
GRI	Global Reporting Initiative
GSSB	Global Sustainability Standards Board
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standard
IIRC	International Integrated Reporting Council
ISSB	International Sustainability Standards Board
KPMG	Klynveld, Peat, Marwick og Goerdeler
NFRD	Non-financial reporting directive
PwC	PricewaterhouseCoopers
Rskl	Regnskapsloven av 1998
SASB	Sustainability Accounting Standards Board
TCFD	Task Force on Climate-Related Financial Disclosures
VRF	Value Reporting Foundation

Kapittel 1 Innledning

Verdenskommisjonen for miljø og utvikling utga i 1987 en rapport som ga begrepet «bærekraftig utvikling» internasjonal oppmerksomhet. Kommisjonen ledet av Gro Harlem Brundtland, Norges statsminister på den tiden, definerte bærekraftig utvikling som «en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov» (FN-sambandet, 2021).

Slik verden er i dag, vil vi møte store utfordringer på veien mot å sikre en bærekraftig fremtid. Effektene av de mange klimaendringene blir stadig større, og behovet for endring har økt betraktelig de siste årene (FN-sambandet, 2021). Dette behovet blir møtt av initiativer fra internasjonale møter og samarbeid. Parisavalen, hvor 195 land har undertegnet en avtale om å begrense økningen av global temperatur til under 2 grader, er ett av disse initiativene. Videre har EU utviklet sin første grønne vekststrategi, «European Green Deal». Denne strategien skal føre til en omstilling av EUs økonomi, hvor fokuset blir på bærekraftig utvikling uten tapping av naturens ressurser (European Commission, 2022).

NHO har den siste tiden observert tydelige endringer i norsk næringsliv (2020). Klimaendringer, tap av natur, endring i arbeidsforhold og inkludering, i tillegg til en pandemi som rammer verden, har påvirket hvilke forventninger som stilles til selskaper og deres rolle i samfunnet (World Economic Forum, 2020, s. 6). Gjennom etterlevelse av interresentes ønsker og kravene satt av samfunnet, kan selskaper bygge tillit. På denne måten kan næringslivet være en sterk bidragsyter til en bærekraftig fremtid (World Economic Forum, 2020, s. 44).

Oslo Børs er ett eksempel på en interessent som stiller krav. De har utviklet en veiledning som innebærer at alle børsnoterte selskaper er underlagt rapportering av bærekraftsinformasjon. Opprinnelig fulgte denne veiledningen prinsippene fra GRI standarden, men ettersom Oslo Børs har blitt en del av Euronext, er kravene til ESG rapportering blitt mer omfattende (Deloitte, u.d.). Veiledningen inneholder for eksempel ikke bare retningslinjer fra GRI, men også IIRC og TCFD, og vil kreve mer av selskapene i henhold til rapportering. Videre presiserer veiledningen at styrets rolle er avgjørende for å innlemme ESG-forhold i selskapenes strategi (Deloitte, u.d.). Det er

likevel frivillig å følge veiledningen, men ifølge Deloitte vil det være store fordeler for selskapene som følger kravene.

The Governance Group (2021, s. 4) påstår at en bærekraftsrapport kan fungere som et «bevis» for investorer og andre interessenter, da rapporten viser hva selskapene jobber med knyttet til ESG forhold. Bærekraftsinformasjon skal vise hvor godt selskapet er forberedt på fremtiden, hvilke tiltak som er iverksatt og risiko knyttet til selskapets miljøpåvirkninger (Young, 2018).

Det er fem sentrale rammeverk som norske selskap benytter seg av i utarbeidelse av bærekraftsrapporter; GRI, CDP, TCFD, NFRD og SASB (Finanstilsynet, 2020, s. 12). Det er GRI som er det mest brukte rammeverket, både i Norge og i EU (KPMG, 2020, s. 26). Bærekraftsrapporteringen skal bidra til at selskaper fremstår som åpne og ærlige. Det skal skape åpenhet rundt selskapenes strategier og ambisjoner, samt håndtering av finansiell risiko knyttet til bærekraftige forhold. Da klimakrisen preger hele verden, er det viktig for interessenter og investorer å få innblikk i selskapets handlinger, prioriteringer og risikostyring (Innovasjon Norge, 2021).

Det er likevel flere undersøkelser som viser at bærekraftsrapporteringen til selskapene har et betydelig forbedringspotensial. Investorer og andre interessenter har uttrykt mangler knyttet til bærekraftsrapportenes relevans, nytte og overførbarhet (Cash, 2021, s. 2). Med dette sagt påpeker Gullberg og Moser (2021) at en stor andel norske bedrifter befinner seg i et skjæringspunkt. På den ene siden finner vi kravene og behovene fra investorer og interessenter, mens på den andre siden fremstiller også myndighetene og EU krav som selskaper er anbefalt å følge (Gullberg & Moser, 2021).

I årene som kommer, vil det bli strengere krav til virksomheter og deres rapportering på ESG forhold (Johansen, Roscher, & Vigmostad, 2022). Med tiden vil vi se hvilke rapporteringstandarder som blir globalt akseptert og samtidig se hvordan forventningene til investorer, og interessenter blir besvart.

1.1 Virksomheter

Virksomhetene vi undersøker i utredningen er hentet fra Oslo Børs sin liste over de mest likvide selskapene i Norge per 30.11.2021 (Live Euronext, 2022). Det er stor variasjon blant selskapene, både i markedsverdi og sektor. Dette vil gi oss et bredt bilde av hva som blir rapportert av selskapene med hensyn til bærekraft, uavhengig av sektor. Utvalget av selskap brukt i studien, presenteres i tabell 1, i tillegg til informasjon om tilhørende sektor og markedsverdi. Selskapene er sortert etter markedsverdi, som er hentet fra Oslo Børs 13.03.22 (Live Euronext, 2022).

Tabell 1 - Virksomheter

Selskaper	Sektor	Markedsverdi (MNOK)
EQUINOR	Olje, gass og kull	933 816,18
DNB BANK	Bank	297 515,05
TELENOR	Telekommunikasjonstjenester	181 439,73
NORSK HYDRO	Industrielle materialer og gruvedrift	173 464,82
MOWI	Matprodusent	114 281,55
GJENSIDIGE FORSIKR	Forsikring	107 400,00
AKER BP	Olje, gass og kull	107 133,77
ADEVINTA	Forbrukertjenester	106 403,90
YARA INTERNATIONAL	Kjemikalier	104 845,07
ORKLA	Matprodusent	76 088,73
SALMAR	Matprodusent	75 792,52
TOMRA SYSTEMS	Industrieteknikk	60 140,56
AKER	Investering og meglertjenester	55 964,36
NORDIC SEMICONDUCTOR	Teknologisk maskinvare og utstyr	42 142,06
STOREBRAND ASA	Forsikring	38 881,29
BAKKAFROST	Matprodusent	33 297,51
NEL	Alternativ energi	26 221,35
SCHIBSTED SER. A	Programvare og datatjenester	25 780,72
SUBSEA 7	Olje, gass og kull	22 878,00
SCATEC	Alternativ energi	22 272,26
GOLDEN OCEAN GROUP	Industriell transport	22 007,52
FRONTLINE	Industriell transport	15 443,93
KAHOOT!	Forbrukertjenester	13 989,72
MPC CONTAINER SHIP	Industriell transport	11 900,58
REC SILICON	Kjemikalier	6 624,85

1.2 Problemstilling

Formålet med studien er å kartlegge hvordan norske børsnoterte selskaper rapporterer ESG-informasjon. Mer spesifikt ønsker vi å se på hvilke kvantifiserbare måleindikatorer som blir presentert i bærekraftsrapportene til de valgte selskapene. Utredningens problemstilling er som følger: *Hvordan rapporterer norske børsnoterte selskaper sosial- og miljømessig kvantifiserbar informasjon?* For å besvare problemstillingen har vi tre forskningsspørsmål; (1) *Hvilke ikke-finansielle nøkkeltall presenterer selskapene i bærekraftsrapportene?* (2) *I hvilken grad er det samsvar mellom selskapenes presentasjon av ikke-finansielle nøkkeltall?* (3) *I hvilken utstrekning publiserer selskapene bakgrunnsinformasjon relatert til beregning av ikke-finansielle nøkkeltall?*

I likhet med Li et al (2021), konsentrerer vi oss om de sosiale-, og miljømessige forholdene, da disse er nyere og mer i vinden. Dette er interessant fordi det ikke er blitt gjennomført like mange studier om de sosiale og miljømessige forholdene som det er for de styringsmessige forholdene.

1.3 Videre struktur

Utredningen består av fem kapitler. Kapittel 2 tar for seg det teoretiske rammeverket i oppgaven, hvor vi ser på dagsaktuelle rapporter, teorier og tidligere forskning. Videre i kapittel 3 blir det redegjort for valg av metodisk rammeverk. I kapittel 4 følger en presentasjon av funnene, i tillegg til en diskusjon i forbindelse med relevant litteratur. Kapittel 5 er det siste kapittelet i oppgaven hvor vi oppsummerer hovedfunnene, svarer på problemstillingen og presenterer vår endelige konklusjon. Avslutningsvis presenterer vi forslag til videre forskning.

Kapittel 2 Teoretisk rammeverk

I år 2000 ble «Tusenårsmålene» utarbeidet av FN og toppledere fra store deler av verden. Disse målene var rettet mot å utrydde sult og ekstrem fattigdom, i løpet av 2000 til 2015. I 2015 ble tusenårsmålene erstattet med bærekraftsmålene, som beskrives som «verdens felles arbeidsplan», med 17 mål og 169 delmål (FN-sambandet, 2022). Gjennom en spørreundersøkelse ble målene utarbeidet med hjelp fra land i hele verden. Det var rundt 10 millioner mennesker som fikk komme med innspill og tanker om sine hjertesaker, om hva samfunnet burde gjøre og hvilke mål som var essensielle for en bærekraftig utvikling (FN-sambandet, 2022).

Næringslivet har en viktig rolle i arbeidet med FNs bærekraftsmål. Rapporten «Bærekraft 100» utarbeidet av PwC, i tillegg til en undersøkelse av Deloitte, viser at over halvparten av Norges største selskaper har FNs bærekraftsmål på agendaen (PWC, 2021, s. 2; Deloitte, 2019, s. 9). I 2020 presenterte 87% av de største selskapene tallfestete resultater i forbindelse med rapportering av bærekraft, i tillegg hadde 73% utarbeidet konkrete mål knyttet til bærekraft (PWC, 2021, s. 4).

I følge BDO (2021) vil morgendagens bærekraftige samfunn inkludere flere fornybare energiløsninger, i tillegg til integrerte tiltak mot klimaendringer i politikken, strategier og investeringer. The Governance Group (2021, s. 2) beskriver bærekraft for bedrifter som «å drifte virksomheten slik at dagens beslutninger også vil fungere i overskuelig fremtid når det gjelder økonomiske, miljømessige og sosiale forhold».

2.1 Rapportering av bærekraftsinformasjon

Revisorforeningen forklarer at “bærekraft har tradisjonelt vært definert som «ikke-finansiell» rapportering og bedriftene som har rapportert ESG informasjon, har gjort dette i egne rapporter eller vedlegg som ikke nødvendigvis har hatt noen forbindelse til den tradisjonelle finansielle rapporteringen”. (Revisor Foreningen, 2022) Forskning viser at de økonomiske risikoene knyttet til klimaendringer tidligere var svært underrapportert, men ettersom bedrifter i større grad ser betydningen av ikke-finansiell informasjon, har det i dag blitt en sentral del av selskapenes rapportering (KPMG, 2020, s. 7; Revisor Foreningen, 2022).

Revisorforeningen (2022) påpeker at bærekraftsrapportering er en sentral del av næringslivet, av den grunn at det øker åpenheten, troverdigheten og tilliten til selskapene. Selv om det ikke er bestemte krav i norsk lov om rapportering av bærekraftsinformasjon, foruten Rskl §3-3c, er det likevel mange selskaper som velger å publisere bærekraftsrapporter. Selskapene som ikke publiserer fullstendige bærekraftsrapporter, vil ifølge KPMG (2020, s. 7) komme i utakt med samfunnet. Konsekvensen av dette kan være redusert tillit, svak pålitelighet og lav konkurransedyktighet.

Bærekraftsrapporter vil kunne gi interessenter innblikk i selskapets aktiviteter og handlinger (Deloitte, 2019, s. 2). Rapportering av bærekraftsinformasjon vil også kunne bidra til å identifisere og håndtere risiko, synliggjøre mål og måloppnåelse. Deloitte (2019, s. 2) fremhever muligheten for et konkurransefortrinn, ved å integrere bærekraft og samfunnsansvar i selskapets forretningsmodell. Forskning viser i tillegg en økende trend innenfor bærekraftige investeringer og bruk av ESG informasjon i investorenes allokering av ressurser (The Governance Group, 2021; Khan, Serafeim & Yoon, 2015).

KPMG har i mange år gjennomført undersøkelser om selskapenes bærekraftsrapportering verden over. Rapporten fra 2020 viser at 96% av verdens 250 største selskaper rapporterer på bærekraftige forhold (KPMG, 2020, s. 10; NBIM, 2020, s. 2) Videre viser undersøkelsen at 80% av de 100 største selskapene fra 52 land rapporterer målbare indikatorer knyttet til bærekraftige forhold. Dette er en bemerkelsesverdig oppgang når vi sammenligner med tall fra 1999, der andelene er på 35 og 24 prosent (KPMG, 2020, s. 10). Antall selskap som publiserer bærekraftsinformasjon har dermed økt fra 35 til 96 prosent på 20 år. Øningen er enda høyere hvis vi ser tilbake på den første undersøkelsen som fant sted i 1983, som viser at det kun var 12 % av selskapene som inkluderte bærekraftsinformasjon i årsrapporten (KPMG, 2020, s. 7).

Norges Bank (2020, s. 3) hevder at økningen i antall selskap som velger å utarbeide en bærekraftsrapport skyldes to faktorer. For det første har myndigheter, ansatte, investorer og samfunnet et sterkt ønske om å se at selskapene tar ansvar for sine sosiale og miljømessige påvirkninger. For det andre uttrykker investorer et økt behov for ikke-finansiell informasjon, da denne informasjonen er essensiell i beslutningstakingsprosessen.

2.1.1 Rammeverk for bærekraftsrapportering

Etterspørselen etter ikke-finansiell informasjon fra selskaper har de siste årene økt, blant annet på grunn av økende interesse for bærekraft blant investorer. I respons til dette har en rekke rammeverk for rapportering av bærekraftsinformasjon blitt endret til å inkludere og forbedre den standardiserte utgivelsen av ESG informasjon. (Bose, 2020, s. 13) De ulike rammeverkene inneholder veiledninger til hvordan selskap kan kategorisere, definere og utforme bærekraftsinformasjonen (Bose, 2020, s. 15). Ved utarbeidelse av bærekraftsrapporter står selskaper fritt til å velge hvordan disse rapportene skal presenteres. KPMG viser til at hele 77% av de 100 største selskapene i verden bruker en form for rammeverk eller standard ved utarbeidelse av bærekraftsrapporter (2020, s. 25).

Ifølge Finanstilsynet (2020, s. 12) var det 5 sentrale rammeverk norske selskaper tok i bruk ved rapportering av bærekraftsinformasjon i 2020. Det var GRI, CDP, TCFD, NFRD og SASB. I april 2021, presenterte EU et nytt direktivforslag knyttet til lovbestemt bærekraftsrapportering i Europa. Direktivforslaget innebar at Corporate Sustainable Reporting Directive (CSRD) erstattet det som tidligere het Non-Financial Reporting Directive (NFRD) (Revisor Foreningen, 2021). Videre i juni 2021, ble IIRC og SAB fusjonert til Value Reporting Foundation (VRF) (Value Reporting Foundation, u.d.).

2.1.1.1 Global Reporting Initiative (GRI)

Global Reporting Initiative ble grunnlagt i 1997 av «Coalition for Environmentally Responsible economies», FNs miljøprogram og Tellus Instituttet (Bose, 2020, s. 17). I 2016 lanserte GRI en standard for bærekraftsrapportering som var basert på en tidligere versjon av retningslinjer for rapportering som ble publisert i 2013. GRI standardene er laget for å hjelpe selskap med den valgfrie forberedelsen av bærekraftsrapporter, som en separat rapport fra den typiske årsrapporten (Bose, 2020, s. 17). Standardene som GRI utvikler blir godkjent av Global Sustainability Standards Board (GRI, u.d.). GRI er basert på den tredelte bunnlinjen, som vil si at selskapets ytelse måles basert på økonomiske, sosiale og miljømessige forhold (Bose, 2020, s. 17; Regjeringen, 2010, s. 14). Målet med GRI er at rapporteringen på den tredelte bunnlinjen, skal bli like populær og utbredt som den ordinære finansielle rapporteringen er per i dag (Regjeringen, 2010, s. 14).

GRI er det mest brukte rammeverket for rapportering av bærekraftsinformasjon (KPMG, 2020, s. 25; Bose, 2020, s. 18; GRI, u.d.). Blant de 100 største selskapene i verden, er det 2/3 som bruker

GRI rammeverket (KPMG, 2020, s. 25). Da majoriteten av selskapene benytter GRI rammeverket, kan dette medføre at selskapenes bærekraftsprestasjoner blir mer sammenlignbare (KPMG, 2020, s. 26; GRI, u.d.).

GRI rammeverket er egnet for alle typer selskap fra ulike sektorer (Regjeringen, 2010, s. 14). Den tiltenkte målgruppen for GRI rammeverket består av en rekke forskjellige interessenter, inkludert forbrukere, ansatte, investorer og eiere (Bose, 2020, s. 18). Denne store målgruppen er bunnet i FNs dialog rundt bærekraftig utvikling, som ikke bare gagnar investorene (Bose, 2020, s. 18). GRI gir selskaper en felles kommunikasjonskanal som forteller om deres innvirkning på planeten og menneskene, på en konkret og omfattende måte (GRI, u.d.). Dette gir selskaper mulighet til å ha en åpen og ærlig dialog om deres bidrag til bærekraftig utvikling (KPMG, 2020, s. 26).

2.1.1.2 Andre sentrale rammeverk

SASB, Sustainability accounting standards Board, er en ideell organisasjon som ble opprettet i USA i 2011. Stiftelsen har et investorfokus, og målsetningen til SASB er å etablere rapporteringstandarder for bærekraft som legger til rette for kommunikasjon mellom selskaper og investorer om beslutningsnyttig informasjon (Bose, 2020, s. 19; Value Reporting Foundation, u.d.). I 2018 utga SASB 77 forskjellige rammeverk som tar for seg minimumskravet for bærekraftsrapportering. SASB legger stor vekt på begrepet økonomisk vesentlighet. Dette betyr at standardene SASB publiserer, er rettet mot saker og temaer innenfor bærekraft hvor det er stor sannsynlighet for vesentlig påvirkning på økonomisk tilstand og ytelse (Value Reporting Foundation, u.d.; Bose, 2020, s. 19). Etter at flere globale selskap og investorer har delt deres ønske om klarhet i bruken av rammeverk for bærekraftsrapportering, ble det i november 2020 bestemt at IIRC og SASB skulle fusjonere og bli Value Reporting Foundation (VRF). VRF ble offisielt dannet i juni 2021, og tilbyr i dag en omfattende mengde ressurser, som SASB standardene, IIRC sine rammeverk, i tillegg til Integrated Thinking Principles. Standardene, rammeverkene og prinsippene er laget for å hjelpe selskaper og investorer til å få en felles forståelse av bedriftens verdi. Sammenslåingen av IIRC og SASB signaliserer fremgang mot en felles standard for bærekraftsrapportering (Value Reporting Foundation, u.d.).

The Integrated Reporting Framework ble utviklet i 2013 av The International Integrated Reporting Council, (IIRC) med målet om å forbedre kvaliteten av informasjonen tilgjengelig for investorer.

Videre vil dette bidra til en mer produktiv og effektiv kapitalallokering (Bose, 2020, s. 18; Deloitte, u.d.). Målgruppen er spesifikk og snever, og retter seg eksplisitt mot tilbydere av finansiell kapital. Rammeverket er generelt mye vanskeligere å ta i bruk enn GRI- retningslinjene, da IIRC krever en radikal nytekning av begrepet verdiskapning. IIRC rammeverket er prinsippbasert og krever en revurdering av organisasjonens forretningsmodell (Bose, 2020, s. 18).

CDP, tidligere kjent som Carbon Disclosure project, er en «non-profit» organisasjon som ble grunnlagt i år 2000 i Storbritannia. CDP driver et globalt informasjonssystem, som innhenter informasjon om karbonutslippet til de største børsnoterte selskapene gjennom spørreskjemaer. Den innsamlede informasjonen blir så publisert i en database som er tilgjengelig for offentligheten (Bose, 2020, s. 21). CDP blir sett på som «gullstandarden» når det kommer til bærekraftsrapportering. CDP legger vekt på iverksetting av tiltak for en bærekraftig økonomi gjennom å måle og forså selskapers påvirkning på miljøet (CDP, u.d.).

Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD, ble opprettet av The Financial Stability Board, FSB i 2015 (Bose, 2020, s. 23). TCFD ble opprettet for å komme med anbefalinger om hvilken type informasjon selskap burde rapportere for å støtte lånere, investorer og forsikringsselskaper i deres vurdering av risikoene knyttet til klimaendringer. I 2017 publiserte TCFD et sett med anbefalinger for klimarelatert finansiell rapportering (TCFD, u.d.; Bose, 2020, s. 23). Hovedmålet til TCFD er åpenhet i markedet. TCFD mener at suksessen av deres anbefalinger er avhengig av utbredt bruk av anbefalingene blant selskap i både finansiell og ikke-finansiell sektor. Ved bruk av TCFD sine anbefalinger, vil finansielle muligheter og risikoer knyttet til klimaendringer bli en naturlig del av selskapenes risikostyring og strategiske planleggingsprosess (TCFD, u.d.).

Climate Disclosures Standards Board (CDSB), er i likhet med SASB en ideell organisasjon. CDSB rammeverket ble først utgitt i 2010 med hensikt om å få selskaper til å fokusere på risikoene samt mulighetene klimaendringer medfører, både innen det økonomiske aspektet og for selskapenes strategi. CDSB har med tiden utviklet seg til et rapporteringsrammeverk hvor finansiell kapital er likestilt med naturlig kapital (CDSB, 2022).

GHG-protokollen er en omfattende global standard som måler utslipp av klimagass. GHG-protokollen er bygget på et langt partnerskap mellom World Resources Institute (WRI) og World

Business Council for Sustainable Development (Greenhouse Gas Protocol, 2022) GHG-protokollen er den mest brukte regnskapsstandarden for rapportering av klimagassutslipp. Protokollen gir grunnlag for identifisering og redegjørelse av klimagassutslipp, samt forklaring av hvordan selskaper kan tallfeste og rapportere utslipp (GHG-Protocol, 2022, s. 62) For at en klimagassutslippsrapport skal være troverdig, må informasjonen være «relevant, fullstendig, konsistent, transparent og nøyaktig» (GHG-Protocol, 2022, s. 62). GHG-protokollen påpeker at bærekraftsrapportene skal være basert på den beste tilgjengelige dataen på publiseringstidspunktet. Det er samtidig viktig med åpenhet fra selskapene om begrensinger og mulige avvik i den rapporterte informasjonen (GHG-Protocol, 2022, s. 62-63).

Non-Financial Reporting Directive, NFRD, ble vedtatt i 2014 med krav om at store selskaper måtte rapportere på forhold som; miljø, sosiale forhold, behandling av ansatte, menneskerettigheter, anti-korrupsjon og mangfold knyttet til alder, kjønn, utdanning og yrkesbakgrunn (European Commission, u.d.). NFRD ligger til grunn for Rskl. § 3-3c, som sier mye av det samme. En revidering av NFRD, nå CSRD, ble gjort på grunnlag av et ønske om standardisering og sammenlignbarhet. Disse kravene er ikke vedtatt i norsk lov så langt, men dersom de blir vedtatt vil det omfatte omtrent 1000 norske selskaper (Revisor Foreningen, 2021).

I september 2020 kunngjorde de fem største rammeverk- og standardsettende organisasjonene – CDSB, CDP, IIRC, GRI og SASB, en felles visjon om et omfattende rapporteringssystem for rapportering av både finansiell informasjon og bærekraftsinformasjon, koblet sammen gjennom integrert rapportering. I desember 2020 publiserte denne gruppen av organisasjoner en prototype av en standard for rapportering av klimarelatert finansiell informasjon, som skulle illustrere hvordan konseptene fra de forskjellige rammeverkene og standardene kunne bli brukt for å rapportere bærekraftsinformasjon. Gruppen har planer om å slå sammen innhold og beregninger fra de fem forskjellige rammeverkene til én praktisk standard (Value Reporting Foundation, u.d.).

Den 3. november 2021 annonserte IFRS stiftelsen at de ønsket å danne et nytt «International Sustainability Standards Board (ISSB), og samtidig slå sammen CDSB og VRF, innen juni 2022. ISSB planlegger et nært samarbeid med IASB for å forsikre kompatibilitet mellom IFRS standardene for bærekraftsrapportering og IFRS «accounting standards» (CDSB, 2022).

Sammenslåingen av CDSB og VRF kommer vi nærmere inn på i punkt 2.3 om fremtidsutsiktene til bærekraftsrapportering

2.1.2 Nåværende krav til bærekraftsrapportering i Norge

Per dags dato er det ingen lovpålagte krav for utarbeidelse og utforming av bærekraftsrapporter, foruten Regnskapslovens §3-3c som sier følgende: «*Store foretak skal utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som minst omhandler miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. Opplysningene skal gis i det omfang som er nødvendig for å forstå foretakets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet.*».

Selskaper i Norge står fritt til å velge om de vil ha separate bærekraftsrapporter, eller om de vil integrere ikke-finansiell informasjon i årsrapporten. KPMG viser til at 61% av de 100 største selskapene i verden og 76% av de 250 største selskapene i verden, integrerer ikke-finansiell informasjon i årsrapportene (KPMG, 2020, s. 2 og 17).

Det er likevel to andre forhold i norsk lovgivning som er med å påvirke hvordan selskap rapporterer bærekraftsinformasjon og ansvarligheten knyttet til forretningsdrift. Åpenhetsloven trer i kraft i Norge 1.juni 2022 og omhandler selskapers åpenhet og arbeid i sammenheng med grunnleggende menneskerettigheter, verdikjeden og arbeidsforhold. Ved ikraftsettelsen av loven vil investorer, kunder og andre interessenter ha krav på informasjon som for eksempel forhold ved produksjonssteder (Revisor Foreningen, 2021). Dette vil hjelpe Norge med å møte FNs bærekraftsmål nr. 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst i tillegg til bærekraftsmål nr. 12 om ansvarlig forbruk og produksjon (PWC, 2021). Det andre punktet som er med å påvirke hvordan selskap rapporterer bærekraftsinformasjon er loven om likestilling for arbeidsgivere og deres aktivitets- og redegjørelsesplikt. PwC påpeker i «Bærekraft 100» rapporten at kun 4 av 10 selskaper presenterer tallfestede mål på å øke andel kvinner i ledelsen og at kun 3 av 4 presenterer lønnsgap mellom kvinner og menn. Målet med loven er å fremme likestilling og å forhindre diskriminering i arbeidslivet (PWC, 2021).

2.1.3 Attestasjon av bærekraftsrapporter

Attestasjon er en form for verifikasjon av selskapenes bærekraftsrapporter. Ved bruk av attestasjon, vil påliteligheten og troverdigheten i rapportene styrkes, samtidig som det kan bidra til å øke brukernes tillit til rapporteringen (Chen, Ballou, Grenier, & Heitger, 2019; Deloitte, 2019; Finanstilsynet, 2020).

I undersøkelsen til The Governance Group (2021) blir det påpekt at selskaper kun får toppscore dersom de har rapportert etter anerkjente rapporteringstandarder og har innhentet attestasjon på sine bærekraftsrapporter. Her er det 63 selskaper som bruker enten GRI eller SASB standarder og 28 av disse selskapene har fått sine rapporter attestert (2021, s. 21-22).

Ifølge Finanstilsynets undersøkelse har 42% av 157 selskaper innhentet attestasjon fra en ekstern revisor eller en annen ekstern tredjepart. Finanstilsynet mener videre at dette lave resultatet ikke er uventet, da kravet om attestasjon av bærekraftsinformasjon er frivillig per i dag og kan føre til økte kostnader for selskapene (Finanstilsynet, 2020, s. 26). Attestasjon vil også kunne bidra til fordeler for selskapene, som økt tillitt og troverdighet for å nevne noen (Norges Bank, 2020, s.8; Deloitte, 2019; KPMG, 2020, s.23). Videre påpekes det at andelen selskaper som innhenter attestasjon vil øke, ettersom det vil komme nye regelkrav i henhold til attestasjon (Finanstilsynet, 2020, s.13). Forskning hevder at bedrifter med egenerklærte bærekraftsrapporter vil vise lavere bedriftsverdi, men om selskapene benytter seg av attestasjon gjort av en av de fire store revisjonsselskapene, kan det bidra til å øke verdien av selskapene (Jadoon, Ali, Ayub, Tahir, & Mumtaz, 2020). Attestasjon kan også bidra til å oppdage utilsiktede feil i beregningene, og samtidig redusere feilrapportering på grunn av ledelsesinsentiver (Ioannou & Serafeim, 2017, s. 12).

2.1.4 utfordringer ved bærekraftsrapportering

Investorer ønsker ESG informasjon av høy kvalitet. Samtidig ønsker de at informasjonen skal være så standardisert som mulig, slik at selskapenes prestasjoner kan sammenlignes på tvers av sektorer (Cash, 2021, s. 2; Ellefsen, 2019).

Selskaper og investorer har påpekt at de føler seg overveldet og at de sliter med å vite hvilket rammeverk de skal ta i bruk. (Bose, 2020). Som et resultat, er det stor variasjon i hvilke rammeverk selskapene bruker. Dette fører til vanskeligheter for investorer og øvrige interessenter når de

ønsker å sammenligne ESG informasjon på tvers av selskaper. Sammenligningen kan bli svak, da det er store forskjeller i bærekraftsrapportene, som ulik lengde og fremstilling (Ellefsen, 2019). Denne utfordringen nevnes også av The Governance Group, som påpeker at forskjellene oppstår på grunn av manglende samsvar over tid mellom selskap, bransjer og land. En svakhet knyttet til de ulike rammeverkene er at rapporteringen kan bli overlappende og krevende, som igjen kan føre til at verdien på rapportene reduseres. (The Governance Group, 2021, s. 3). Det er heller ingen lovpålagte krav om kvalitetssikring av bærekraftsrapportene, altså attestasjon, men både Finanstilsynet og Revisorforeningen, påpeker at det vil komme nye regelkrav i henhold til attestasjon (Finanstilsynet, 2020; Revisor Foreningen, 2021). Videre mener Gillian Tett at disse ulikhetene er en av grunnene til at vi trenger et felles system for å spore bedriftenes eksponering for klimarisiko. Hun mener også at bedriftenes løfter om å møte klimaendringene ikke kan være effektive før det er ett felles system for rapportering (Bose, 2020).

De mange ulike rammeverkene fører til at selskapene i stor grad kan plukke ut hva de ønsker å rapportere. Dette betyr at selskaper har frihet til å legge større vekt på positiv utvikling og gode måltall, enn negative forhold. Dette kan føre til at rapporten utelater sentrale punkter og at informasjonen derfor blir mindre relevant (Finanstilsynet, 2020, s. 14; Ellefsen, 2019). En anbefaling satt av Finanstilsynet (2020, s. 14) innebærer at selskaper bør tilstrebe etter en god balanse i rapportene, som gjør at selskapet blir fremstilt på en rettferdig og fullstendig måte.

Kravet fra investorer om standardisering og sammenlignbarhet har til en viss grad blitt besvart. (Cash, 2021, s. 96). Det er flere aktører som har forsøkt å lage en felles standard, som beskrevet i punkt 2.2. Likevel møter investorer og selskapene det samme problemet. Hvilken av disse standardene bør tas i bruk og hvordan skal man kunne sammenligne selskapers prestasjoner når det fortsatt finnes flere forskjellige rammeverk? Ønsket til investorer og andre interessenter om å kunne forholde seg til én global rapporteringsstandard støttes av Norges Bank. Det påpekes at veien mot en global rapporteringsstandard er lang og krevende. Norges Bank anbefaler derfor utviklere av ulike standarder å samarbeide om hvilke måleenheter som skal bli globalt akseptert (Norges Bank, 2020, s. 9).

2.2 Finansmarkedets bruk av ESG-informasjon

Måten finansmarkedet bruker ESG-informasjon på er ved hjelp av ratingbyråer. Ratingbyråene måler selskapenes prestasjoner knyttet til miljø, samfunn og styring. Deretter rangerer de selskapene basert på utvalgte kriterier (Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022, s. 2). Dette får stadig større oppmerksomhet fra investorer og andre interessenter, ettersom bærekraftig investering og ansvarlig forretningsdrift står i sentrum (Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022, s. 2). ESG rangering brukes av investorer for å bedre vurdere selskapenes ytelse (Amel-Zahed & Serafeim, 2017, s. 4). Forskning viser til at rangeringene selskapene oppnår, påvirker investorenes finansielle beslutninger (Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022; Atta-Darkua, Chambers, Dimson, Ran, & Yu, 2019; Dimson, Marsh, & Staunton, 2020). Gjennom positiv og negativ screening, kan investorene vurdere ESG-rangeringene til selskapene, for deretter å utelukke selskaper som ikke har nådd ønskelige resultater (Amel-Zahed & Serafeim, 2017; Finansforbundet og PwC, 2021, s. 32).

Det er likevel flere utfordringer knyttet til utførelsen av ESG-rangering, samt hvordan denne informasjonen brukes. Ratingbyråer opererer med forskjellige vurderingsmetoder og tilnærminger ved rangeringen av selskap. Dette fører til ulikheter i både utvalget av kriterier og måten de valgte kriteriene blir målt på. Noe som resulterer i store forskjeller i ESG-scoren til selskapene (Atta-Darkua, Chambers, Dimson, Ran, & Yu, 2019, s. 9; Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022, s. 2).

2.2.1 Finansmarkedets utfordringer knyttet til ESG-informasjon

Cash (2021, s. 51) presenterer ulike utfordringer knyttet til hvordan ratingbyråene arbeider. Den første utfordringen omhandler mangel på åpenhet rundt hvilke krav og forventninger som benyttes ved evalueringen av selskapenes prestasjoner knyttet til bærekraft. Dette betyr at selskapene ofte ikke er klar over alle punktene de blir vurdert etter. Som en konsekvens av dette, kan selskapene få dårlige rangeringer, uten å vite nøyaktig hvor problemet ligger. Dette kan igjen påvirke investorer negativt, da deres sammenligningsgrunnlag ikke nødvendigvis er korrekt (Cash, 2021, s. 51-52).

Hvordan selskap velger å oppgi informasjon i sine bærekrafts – og årsrapporter, påvirker også hvordan ratingbyråene vurderer selskapene. En studie utført av Kotsantonis & Serafeim (2019, s. 51), med et utvalg på 50 Fortune 500 selskap, viser at selskapene oppgir måleindikatorer knyttet til helse- og sikkerhetsforhold, på mer enn 20 forskjellige måter. Undersøkelsen viser at selskaper

bruker ulik terminologi og ulike måleenheter. Forskning viser at ulike ratingbyråer kan vurdere det samme selskapet, men likevel ende opp med varierende resultater (Kotsantonis & Serafeim, 2019, s. 56).

Det ble i 2020 gjennomført en studie angående ESG vurderingene levert av tre ratingbyråer; FTSE Russel, Sustainalytics og MSCI. Disse ratingbyråene vurderte Facebook, JP Morgan Chase, Johnson & Johnson, Wells Fargo, Walmart og Pfizer. Resultatet av analysen viste at det var stor spredning i vurderingene av de overnevnte selskapene (Dimson, Marsh, & Staunton, 2020, s. 3). For eksempel ble Facebook vurdert av både MSCI og Sustainalytics på sin rapportering av miljømessige forhold. Av MSCI fikk Facebook høy score, mens av Sustainalytics fikk Facebook lav score. Funnene i artikkelen bekrefter at det er lav korrelasjon mellom ratingselskapenes rangeringer. (Dimson, Marsh, & Staunton, 2020, s. 4)

Berg, Koelbel og Rigobon (2022, s. 2) støtter denne konklusjonen og viser til at korrelasjonene mellom ratingbyråenes vurderinger av selskapenes ESG-informasjon, varierer fra 0,38 til 0,71. Disse tallene er basert på vurderinger fra KLD, Sustainalytics, Moody, S&P Global og Refinitiv. En tilsvarende undersøkelse viser at den gjennomsnittlige korrelasjonen mellom ESG-vurderingen til seks ratingselskaper er på 0,47 (Atta-Darkua, Chambers, Dimson, Ran, & Yu, 2019, s. 9).

Videre viser forskning at ESG-scoren satt av ulike ratingbyråer ofte har større variasjon blant selskap som publiserer mye ESG-data, enn de selskapene som publiserer lite. Dette vil igjen føre til utfordringer ved sammenligning av selskap (Kotsantonis & Serafeim, 2019, s. 56). Avslutningsvis presenterer Cash (2021, s. 51) problemet «The rater effect», eller vurderingseffekten. Nærmere forklart betyr dette at hvis et selskap presterer godt på ett område, vil de mest sannsynlig bli vurdert bra på andre områder også.

2.3 Fremtidsutsiktene til bærekraftsrapportering

For at selskapenes bærekraftsrapportering skal kunne bli mer overførbar, må et internasjonalt samarbeid stå i fokus, knyttet til arbeidet med et standardisert rammeverk. Vi ønsker derfor i dette delkapittelet å se nærmere på utviklingen av internasjonalt samarbeid og EUs handlingsplan. Utviklingen innen bærekraftsrapportering retter seg mot integrert rapportering. Dette betyr at fokuset ligger på ESG faktorene og deres påvirkning på selskapenes operasjonelle og finansielle målsetninger. Kjente internasjonale bærekraftstandarder blir, grunnet dette, slått sammen.

IFRS Foundation, som har utviklet regnskapsstandarden IFRS, kunngjorde i november 2021 dannelsen av et nytt International Sustainability Standards Board (ISSB), samt konsolidering av Climate Disclosure Standards Board (CDSB) og Value Reporting Foundation (VRF). Kun 2 måneder senere, i januar 2022, konsoliderte CDSB og IFRS Foundation. Denne sammenslåingen bekrefter avslutningen for CDSB da de vil bli fullt integrert i ISSB, og det ikke vil bli produsert noe mer teknisk arbeid eller innhold. Sammen skal de to partene støtte det nyopprettede International Sustainability Standards Board (ISSB) (CDSB, 2022). ISSB er et resultat av den pågående problemstillingen angående kvalitet og mangel på sammenlignbarhet blant bærekraftsrapporter i dag. Målet er å utvikle en obligatorisk global standard som bygger på eksisterende standarder (Revisor Foreningen, 2021) (Roald & Ledaal, 2022).

Videre har også IFRS Foundation inngått et samarbeid med The Global Reporting Initiative (GRI). Denne avtalen tar høyde for å sikre kvaliteten av bærekraftsinformasjonen og investorenes behov, samtidig som de ønsker å redusere usikkerhet rundt hva som skal rapporteres. Avtalen vil også bidra til å harmonisere ulike bærekraftstandarder (IFRS, 2022).

I 2020 utarbeidet EU en ny vekststrategi, «The European Green Deal», som skal gjøre til Europa til en klimanøytral region innen 2050. En av grunnpilarene i denne strategien er EUs taksonomi. Taksonomien er et klassifiseringssystem som brukes for å identifisere hvilke økonomiske aktiviteter som er bærekraftige. NHO forklarer at handlingsplanen skal øke finansiering av miljøvennlige løsninger og fremstå som en veiledning for håndtering av risiko knyttet til klimaendringer. Direktøren i The Governance Group, Line Asker sier at «EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter, kan høres i overkant teknisk ut» men forklarer videre at formålet med taksonomien er enkelt. Poenget er å hjelpe investorer med å unngå grønnvaskede selskaper og dermed få et klart svar på hvor bærekraftige selskaper faktisk er og ikke bare hvordan de fremstår utad. Taksonomien skal altså fungere som «et oppslagsverk for hva som er grønn og bærekraftig forretningsdrift» (FN Fremtidens næringsliv, 2022). Det er likevel viktig å påpeke at dette klassifiseringssystemet ikke vurderer hva som er «gode» og «dårlige» bedrifter, men heller gir informasjon om bedriften investorene kan basere sin beslutning på. (NHO, u.d.).

Taksonomien inneholder seks mål; (1) Begrensning av klimaendringer, (2) Klimatilpasning, (3) Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann-havressurser, (4) Omstilling til en sirkulær økonomi, (5)

Forebygging og bekjempelse av forurensning og (6) Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer (Berge, u.d.). 1. januar 2022 ble mål 1 og 2 iverksatt i EU, mens de resterende 4 målene skal tre i kraft i januar 2023. Taksonomien vil mest sannsynlig tre i kraft i Norge innen 2022, men det påpekes likevel at norske bedrifter som samarbeider med det europeiske markedet mest sannsynlig vil merke endringer tidligere enn dette, som følge av taksonomien og tilgang på bærekraftsopplysninger (NHO, u.d; Roald & Ledaal, 2022). The Governance Group (2021, s. 15) påpeker at mange norske selskaper vil møte på utfordringer når taksonomien trer i kraft i Norge. Dette er da spesielt med tanke på selskaper som er knyttet til petroleumsnæringen og som dermed ikke har mange «grønne» aktiviteter i samsvar med EUs taksonomi.

Avslutningsvis vil vi påpeke at selv om nye samarbeid har startet og veien mot en global rapporteringsstandard er påbegynt, er arbeidet krevende og langt ifra ferdigstilt. Det som derimot er sikkert for fremtiden, er at EU vil komme med strengere krav til rapportering av bærekraftsinformasjon i årene som kommer. Norske selskaper vil bli påvirket av dette og vil kunne kjenne på konsekvensene hvis de ikke er forberedt. Det anbefales dermed å følge med på utviklingen (Kristiansen, 2021, s. 60).

2.4 Oppsummering

Kapittel 2 har tatt for seg bærekraftig utvikling, rapportering, rammeverk og standarder, samt bruken av og utfordringer knyttet til dette. Det er spesielt to utfordringer som står sentralt i problematikken angående rapporteringen av ESG-informasjon. Den første går ut på mangelen av standardisering av rammeverk, noe som fører til stor variasjon i bærekraftsrapporteringen. Dette kan være en forklaring til hvorfor det er svak sammenlignbarhet blant selskaper og deres bærekraftsrapporter. Den andre utfordringen er knyttet til vanskeligheter i bruken av bærekraftsrapportene. Investorer og andre interessenter bruker ESG informasjon til å ta økonomiske beslutninger, men på grunnlag av manglende standardisering blir beslutningsgrunnlaget svekket. Et sentralt holdepunkt i teorien er visjonen om et felles globalt rammeverk. De fem største standardsettende organisasjonene i verden har gått sammen og skal med tiden presentere et felles rapporteringssystem, som skal dekke investorenes og de andre interessentenes unike behov. Samtidig har EU kommet med taksonomien, som etter hvert skal bli

iverksatt i Norge og resten av EU. Det blir interessant å følge med på utviklingen fremover og veien mot en bærekraftig fremtid.

Kapittel 3 Metodisk rammeverk

Samfunnsvitenskapelig metode er fremgangsmåten som blir valgt for innsamling og tolkning av empirisk data. (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 455; Jacobsen, 2015, s. 21). Vi kan skille mellom to typer samfunnsvitenskapelige metoder, kvalitativ metode og kvantitativ metode. Informasjonsinnsamling ved hjelp av kvalitative metoder innebærer innsamling og registrering av data i form av lyd, bilde og tekst, hvor analysen av informasjonen består av å bearbeide tekst. Mens ved kvantitativ metode vil informasjon bli hentet inn og registrert i form av tall, og tolkningen av analysen vil skje i form av opptelling. (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, ss. 37, 103) (Jacobsen, 2015, s. 21; Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 103) Forskningsdesignet er det som setter standarden for hvordan en undersøkelse blir gjennomført (Jacobsen, 2015, s. 123). Det setter rammen for valgene vi tar, og vi må derfor velge det forskningsdesignet som passer til problemstillingen presentert i kapittel 1.2.

3.1 Forskningsdesign

Problemstillingen og forskningsspørsmålene i utredningen er sentrert rundt bærekraftsrapporteringen til norske børsnoterte selskap. Per dags dato eksisterer det ingen standardiserte rammeverk som utformer hvordan børsnoterte selskap skal rapportere bærekraftsinformasjon. Det er, som beskrevet i kapittel 2, derfor flere ulike standarder som benyttes, og selskapene har i stor grad mulighet til å velge hvordan de ønsker å rapportere bærekraftsinformasjon. Studien har en beskrivende hensikt, da vi ønsker å undersøke spredningen i hvilke måleindikatorer som blir rapportert av selskapene (Jacobsen, 2015, s. 14). For utredelse av analysen har vi valgt en kvalitativ komparativ metode i form av observasjoner, gjennom dokumentanalyse.

Kvalitativ metode har som hensikt å gå dypere inn i fenomener som er lite kjent og lite forsket på, med et ønske om å beskrive og forstå fenomenet mer grundig (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 36). Begrunnelsen for valget av kvalitativ metode ligger i at vi henter empirisk data fra dokumenter publisert av selskapene selv (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 186).

En viktig del av forskningen omhandler hvilken metode som velges for datainnsamlingen. Jacobsen (2015, s. 145-146) argumenterer for at metoden som velges både kan ha innvirkning på dataens validitet, så vel som reliabilitet. Metoden skal være egnet til å besvare problemstillingen og den vil dermed ha innvirkning på om det som undersøkes blir besvart på rett måte (Jacobsen, 2015, s. 145-146). Det er fire grunnleggende metoder innenfor kvalitativ analyse for innsamling av data. Disse er individuelle åpne intervju, fokusgruppeintervju, observasjon og dokumentanalyse (Jacobsen, 2015, s. 145). Sistnevnte, er det vi benytter oss av i denne oppgaven. En dokumentanalyse er en kvalitativ metode for innsamling av data som er samlet inn eller nedtegnet av andre, bedre kjent som sekundærdata. (Jacobsen, 2015, s. 170). Vi har valgt å gjennomføre dataanalysen som en komparativ dokumentanalyse, da alle selskapene vi skal ha med i analysen, har utarbeidet bærekrafts-, eller årsrapporter med informasjon om selskapets operasjoner knyttet til bærekraft. Dataanalysen er komparativ da vi setter selskapene opp mot hverandre og sammenligner hvilke områder innenfor ESG forholdene selskapene oppgir måleindikatorer på.

3.1.1 Populasjon og utvalg

Studiens populasjon er avgrenset til å gjelde norske selskaper notert på Oslo Børs. Vi ble nødt til å finne en naturlig grense på hvor mange selskap vi skulle inkludere i undersøkelsen, med tanke på arbeidsmengde i forhold til tid. OBX-indeksen viser en naturlig grense på de 25 mest likvide selskapene på Oslo Børs som oppdateres årlig. Vi endte dermed opp med et utvalg på 25 selskaper pr. 30.11.21. Da utvalget ikke nødvendigvis kun er basert på størrelse, men heller likviditet, består utvalget av selskaper fra ulike bransjer og med vidt forskjellig markedsstørrelse. Dette utvalget gir oss mulighet til å undersøke hvilke måleindikatorer som er felles og hvilke indikatorer som er unike for hvert selskap på tvers av sektorer.

3.2 Datainnsamling og systematisering

I dokumentanalysen har vi i hovedsak kun sett på selskapenes bærekraftsrapporter. I de tilfellene selskapene ikke har publisert en separat bærekraftsrapport, har vi brukt årsrapporten. Selskapene som ikke har separate bærekraftsrapporter, viser ofte bærekraftsinformasjonen som et eget kapittel i årsrapportene. De innhentede rapportene er for regnskapsåret 2020, da dette er de nyeste rapportene.

Vi har utarbeidet en Excel-fil til hvert enkelt selskap og kategorisert de ulike temaene, med utgangspunkt i inndelingene fra studien til Li et al (2021). Rapporten hadde ingen inndeling hvor de selskapsspesifikke måleindikatorene passet inn, så vi laget en kategori med «andre» hvor disse ble plassert. De sosiale forholdene er delt inn i kategoriene; mangfold, sikkerhet, samfunnsengasjement og leveranadører. Mens miljømessige forhold er delt inn i kategoriene; klimagassutslipp, energi, avfall, vann, og ulykker og bøter. Etter hvert som vi leste gjennom selskapenes rapporter, noterte vi ned indikatorene under den tilhørende kategorien.

Den videre datainnsamlingsprosessen omhandlet systematisering av den innsamlede empiriske dataen. Etter innhenting av måleindikatorene fra hvert enkelt selskap, gjenstod en sammenslåing av alle indikatorene i ett dokument. Dokumentet ble bestående av en tabell hvor alle selskapene og deres forholdstall var opplistet. Gjennom arbeidet med dokumentanalysen oppdaget vi at flere indikatorer hadde lik betydning, men at selskapene brukte ulike betegnelser og måleenheter. Vi ønsker her å påpeke at hensynet til detaljer har stått sterkt gjennom hele studien. For å være mest mulig detaljert, og ikke overse viktige punkter skrev vi ned hva de forskjellige forholdstallene målte underveis i datainnsamlingen. Dette har latt oss se de små forskjellene i hvordan selskapene rapporterer kvantifiserbare måleindikatorer, som ved første øyekast ser like ut. Et eksempel er «oljesøl. Her ser vi at ett selskap har rapportert oljesøl i prosent, mens et annet selskap har rapportert oljesøl i tonn. Siden vi noterte ned måleenhetene lar det oss se forskjellene på måleindikatorene som er rapportert, også blant selskap innenfor samme sektor.

Formålet med studien er å kartlegge hvilken ikke-finansiell informasjon selskapene rapporterer. Da vi ønsker å få et riktig bilde av selskapenes rapportering, har vi valgt å ikke slå sammen indikatorer som er tilnærmet like. Dette har vi valgt å gjøre for å øke nøyaktigheten og påliteligheten til oppgaven. Jacobsen (2015, s. 51) forklarer at resultatene og funnene i en undersøkelse skal presenteres i riktig sammenheng, noe som begrunner vår avgjørelse.

Istedenfor å slå sammen indikatorer, valgte vi å lage nøkkelord til hver enkelt innsamlet måleindikator. Dette ble gjort for å lettere kunne sortere ut ønsket informasjon. På denne måten

hadde vi mulighet til å få en enkel oversikt over hvilke måleindikatorer som inngikk under de forskjellige kategoriene. Nøkkelordene ble laget basert på hva indikatorene omhandler, samt hva de målte. I tabellen under vises et utvalg av måleindikatorer og hvordan disse ble inndelt etter nøkkelord og tema.

Tabell 2 - Måleindikatorer, nøkkelord og tema

Måleindikatorer	Nøkkelord	Tema
Women on board of directors, percent	Gender, Leader, board	Diversity
employees 30-50 in management	Age, Leader	Diversity
employees over 50 years in management	Age, Leader	Diversity
Permanent employees senior management	Form of employment, leader, management	Diversity
Corporate Mangement Board, women	Gender, Leader, board	Diversity

Avslutningsvis utarbeidet vi tabeller basert på nøkkelordene og tema.

3.3 Forskningens kvalitet

For å oppnå troverdige resultater og slutninger må undersøkelsesprosessen og den avsluttende oppgaven, følge visse krav. Jacobsen (2015, s. 227) henviser til kravene om validitet og reliabilitet. For å kunne vurdere om arbeidet mot den endelige konklusjonen er god nok, bør det foretas en kritisk drøfting av den kvalitative metoden og den innsamlede empirien (Jacobsen, 2015, s. 227). Det er tre spørsmål en kan stille seg i en slik vurdering. Det første spørsmålet går ut på om undersøkelsen faktisk gir oss svar på det vi opprinnelig søkte etter, altså intern gyldighet. Videre har vi spørsmålet om våre konklusjoner og funn kan gjelde i andre sammenhenger, kjent som ekstern gyldighet. Det siste spørsmålet som trekkes frem av Jacobsen (2015, s. 228) er hvorvidt vi kan stole på den innsamlede dataen. Det er da snakk om empiriens pålitelighet. Vi vil med dette, gå dypere inn i oppgavens validitet og reliabilitet, og drøfte hvordan oppgavens fremgangsmåte er med på å påvirke disse kravene.

3.3.1 Intern gyldighet

Enhver forskningsprosess starter med et fenomen forskeren ønsker å undersøke. Intern gyldighet, også kjent som intern validitet, legger vekt på at konklusjonen i en undersøkelse skal samsvare

med reelle forhold (Jacobsen, 2015, s. 228). Sagt på en annen måte handler intern gyldighet om funnene vi sitter igjen med faktisk gjenspeiler virkeligheten.

Begrepet validering innebærer en vurdering av om kildene er troverdige og relevante i forhold til oppgavens forskningsspørsmål (Jacobsen, 2015, s. 230). Vi har som beskrevet, hentet data fra selskapenes bærekrafts- og årsrapporter. Disse kildene har vi vurdert som riktige, på grunnlag av at selskapene selv er forfattere av rapportene og at informasjonen som er rapportert er direkte knyttet til selskapenes aktiviteter. Bærekraftsrapporter blir publisert for å gi interessenter innsyn i selskapenes aktiviteter, samt hva som vektlegges i selskapene. Rapportene er nyttige for investorer og andre parter, da de også viser styrker, svakheter og prioriteringer innad i selskapet. Kildene som blir brukt i denne oppgaven, er etter vår konklusjon riktige, men det kan likevel stilles spørsmål til om de gir oss rett informasjon. Dette er grunnet i at selskapene i stor grad kan velge hvilken informasjon de ønsker å rapportere, ettersom det ikke finnes en bestemt standard for bærekraftsrapportering. Dette betyr at selskapene har mulighet til å trekke frem positive måltall, fremfor negative. Dette kan resultere i en skjev fremstilling av selskapets handlinger innenfor bærekraftsområdet. Hvis selskapene unnlater å oppgi fullstendig informasjon i bærekraftsrapportene, vil studienes interne gyldighet svekkes, ettersom rapportene ikke viser selskapenes virkelige forhold. I tillegg er det slik at selskapene ikke alltid oppgir beregningsgrunnlag for måleindikatorene, noe som igjen kan svekke påliteligheten til kildene. Vi vil likevel vurdere våre kilder, som det nærmeste vi kommer virkeligheten, da vi velger å stole på at informasjonen selskapene oppgir er korrekte. I oppgaven har vi som nevnt begrensninger i henhold til tid og ressurser. Ved å ta dette i betraktning, ville vi møtt på vanskeligheter ved innhenting av annen type data, som for eksempel intervjuer med ledelse og ansatte.

For å kvalitetssikre empirien innhentet gjennom dokumentanalysen, leste vi begge de relevante rapportene tilknyttet utvalget av selskaper. Dette styrker gyldigheten av våre resultater og reduserer risikoen for å gå glipp av viktig nøkkelinformasjon. For å ytterligere styrke gyldigheten til oppgaven har vi foretatt en uavhengig analyse av bærekraftsrapporter, til to ulike selskap. Dette ble gjort for å kvalitetssikre at vi har fått med alle de ikke-finansielle måleindikatorene gjennom dokumentanalysen. Resultatet viste at det var liten til ingen variasjon i antall innhentede

måleindikatorer, i hver av testene våre. Jacobsen (2015, s. 235) forklarer at tilliten til en undersøkelse øker, når to personer har kommet frem til det samme resultatet, slik vi gjorde i testen vår. Samtidig som vi jobbet med innhenting av data, opprettet vi et dokument hvor vi noterte ned sidetall på de ulike måleindikatorerne. Dette ble gjort på grunnlag av behovet for å lett kunne finne tilbake til og dobbeltsjekke informasjonen.

Avslutningsvis må den interne gyldigheten av oppgaven vurderes ut ifra om resultatet av analysen gjenspeiler virkeligheten. Jacobsen (2015, s. 236) forklarer at en kan sjekke om dette er tilfellet, ved å se på annen forskning som tar for seg liknende problemstillinger. Vi kan på denne måten sjekke gyldigheten av studiens funn, ved å se om det samsvarer med tidligere forskning.

3.3.2 Ekstern gyldighet

Ekstern gyldighet, også kalt ekstern validitet, handler om hvorvidt funnene fra en undersøkelse kan generaliseres, og dermed antas å være overførbare til hele populasjonen (Jacobsen, 2015, s. 237). Ved en kvalitativ metode undersøker forskeren et fenomen med et ønske om å avdekke eventuelle årsaker og sammenhenger. Dette er en form for generalisering av funn og blir sett på som en teoretisk tilnærming (Jacobsen, 2015, s. 237).

Generalisering ved kvalitative metoder kan være problematisk fordi vi kun ser på en liten del av virkeligheten, da utvalget er så mye mindre enn populasjonen. Utvalget i vår studie er som nevnt 25 selskap notert på Oslo børs. Om dette utvalget er representativt for alle børsnoterte selskaper kan diskuteres. Jacobsen (2015, ss. 239-240) trekker frem at generalisering fra utvalg til populasjon, avhenger av hvordan utvalget er hentet ut. Forskeren kan velge et typisk utvalg, et spredt utvalg eller et utvalg med minst sannsynlige enheter. I denne oppgaven har vi et typisk og spredt utvalg, da utvalget består av 25 børsnoterte selskap i Norge med ulik markedsverdi, fra forskjellige sektorer.

Da vi har et utvalg på 25 selskaper, har vi ikke nok grunnlag til å konkludere med at våre funn gjelder for alle norske selskap. Men funnene kan likevel si noe om bærekraftsrapporteringen til norske selskap på generell basis, da vi undersøker de 25 mest likvide selskapene, fra forskjellige

sektorer. Dette gjør at vi får et innblikk i bærekraftsrapporteringen på tvers av både markedsverdi og sektor, noe som øker overførbarheten til oppgaven. Jacobsen (2015, s. 241) beskriver dette som moderat generalisering. Dette betyr at det er begrensinger i hvor stor grad funnene våre kan generaliseres (Jacobsen, 2015, s. 241). Vi kan derimot ikke generalisere resultatene i denne oppgaven til å gjelde for selskaper i andre land, da vi kun har sett på norske selskaper.

3.3.3 Pålitelighet

Det siste kravet til kvalitet er pålitelighet, bedre kjent som reliabilitet, noe som er tett knyttet opp mot oppgavens data. Dette innebærer alt fra hvilke data som brukes i undersøkelsen, hvordan dataen er innsamlet, til hvordan den analyseres (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 243). En måte å styrke påliteligheten til en undersøkelse, er å gi leseren en beskrivelse bakgrunnen for studien. I tillegg vil det være nyttig å utforme en detaljert og åpen framstilling av fremgangsmåten underveis i studien, noe vi har presentert i underkapittel 3.2.

Ved gjennomføring av en undersøkelse kan det oppstå feil ved innhenting av data eller i systematiseringen av empirien, som dermed kan påvirke påliteligheten til oppgaven (Jacobsen, 2015, s. 245-246). For å unngå dette har vi dobbeltsjekket arbeidet ved å lese gjennom rapportene sammen og deretter diskutere hvilke måleindikatorer som passer under hvilken kategori. Vi har gjennom utredningen brukt Li et al (2021) som inspirasjon, da det er store likheter i både problemstilling og tema. Li et al (2021) undersøker rapporteringen av CSR informasjon blant S&P 500 selskap. Ettersom dette er en anerkjent rapport som har hatt en større tidsramme og et bredere utvalg enn vi har hatt mulighet til, har resultatene fra Li et al (2021) studien sterkere overførbarhet og pålitelighet, enn resultatene i vår studie. Det er likevel betydelig samsvar mellom utredningen vår og studien fra Li et al (2021), noe som er med på å styrke påliteligheten til vår studie.

Kapittel 4 Empiri og analyse

Her vil vi presentere funnene fra dokumentanalysen som er gjennomført på grunnlag av utredningens problemstilling, samt de underordnede forskningsspørsmålene. Analysen gir et innblikk i hvilke måleindikatorer vårt utvalg av selskap bruker for å rapportere sosiale- og miljømessige forhold. Samtidig skal vi se på hvilke beregningsgrunnlag et mindre utvalg av selskaper oppgir ved rapportering av utvalgte måleindikatorer. Avslutningsvis presenterer vi en diskusjon av våre funn sett i lys av relevant teori. Forskningsspørsmålene og problemstillingen er basert på E og S i ESG-rapporteringen. Studien fra Li et al (2021) er brukt som inspirasjon for fremgangsmåten og analysen.

4.1 Oversikt over selskapenes bruk av attestasjon og separat bærekraftsrapport

Selskapenes innhenting av attestasjon er økende (Deloitte, 2019; KPMG, 2020). Dette er noe vi også ser i vårt utvalg, da de fleste selskapene har gjennomført attestasjon av bærekraftsrapportene. Presentert i tabell 3, ser vi de mest brukte revisjonsselskapene blant vårt utvalg av 25 selskap, som har valgt å gjennomføre attestasjon. Ettersom ett selskap ikke har oppgitt status for revidering av sin bærekraftsrapport, og et annet selskap bruker en uavhengig part som ikke er navngitt, sitter vi igjen med 23 av 25 selskap som har bekreftet at deres bærekraftsrapport er revidert. Vi har i tillegg valgt å se bort ifra om selskapene har separat eller integrert bærekraftsrapport i tabell 3 for å få et mer overordnet bilde av hvilket revisjonsselskap som er mest brukt på tvers av de 25 selskapene i utvalget. Ut ifra tabellen ser vi at EY er det mest brukte revisjonsselskapet for attestasjon bærekraftsrapportene.

Tabell 3 - Mest brukte revisjonsselskaper

Revisjonsselskap	# selskap	# selskap i %
EY	12	48 %
KPMG	4	16 %
PwC	4	16 %
Deloitte	3	12 %

Som beskrevet i det teoretiske rammeverket i punkt 2.1.3, er det ikke lovpålagt for norske selskaper å presentere ikke-finansiell informasjon knyttet til bærekraft i en separat rapport. Tabellen under viser hvilke selskap som har separat og integrert bærekraftsrapport. Vi ser at det er 15 selskap som velger å publisere en separat bærekraftsrapport, mens 10 selskap velger å integrere bærekraftsinformasjon i årsrapporten. Equinor, som har høyest markedsverdi, har separat bærekraftsrapport, mens Rec Silicon, som har lavest markedsverdi, har integrert. Ut ifra tabell 4 ser vi ingen tydelig sammenheng mellom selskapenes markedsverdi og valg av integrert eller separat bærekraftsrapport.

Tabell 4 - Virksomheter med separat bærekraftsrapport

Selskaper	Sektor	Separat bærekraftsrapport	Markedsverdi (MNOK) pr 13.03.22
EQUINOR	Olje, gass og kull	Ja	933 816,18
DNB BANK	Bank	Ja	297 515,05
TELENOR	Telekommunikasjonstjenester	Nei	181 439,73
NORSK HYDRO	Industrielle materialer og gruvedrift	Nei	173 464,82
MOWI	Matprodusent	Nei	114 281,55
GJENSIDIGE FORSIKR	Forsikring	Nei	107 400,00
AKER BP	Olje, gass og kull	Ja	107 133,77
ADEVINTA	Forbrukertjenester	Ja	106 403,90
YARA INTERNATIONAL	Kjemikalier	Ja	104 845,07
ORKLA	Matprodusent	Nei	76 088,73
SALMAR	Matprodusent	Nei	75 792,52
TOMRA SYSTEMS	Industriteknikk	Nei	60 140,56
AKER	Investering og meglertjenester	Ja	55 964,36
NORDIC SEMICONDUCTOR	Teknologisk maskinvare og utstyr	Ja	42 142,06
STOREBRAND ASA	Forsikring	Nei	38 881,29
BAKKAFROST	Matprodusent	Ja	33 297,51
NEL	Alternativ energi	Ja	26 221,35
SCHIBSTED SER. A	Programvare og datatjenester	Ja	25 780,72
SUBSEA 7	Olje, gass og kull	Ja	22 878,00
SCATEC	Alternativ energi	Ja	22 272,26
GOLDEN OCEAN GROUP	Industriell transport	Ja	22 007,52
FRONTLINE	Industriell transport	Ja	15 443,93
KAHOOT!	Forbrukertjenester	Nei	13 989,72
MPC CONTAINER SHIP	Industriell transport	Ja	11 900,58
REC SILICON	Kjemikalier	Nei	6 624,85

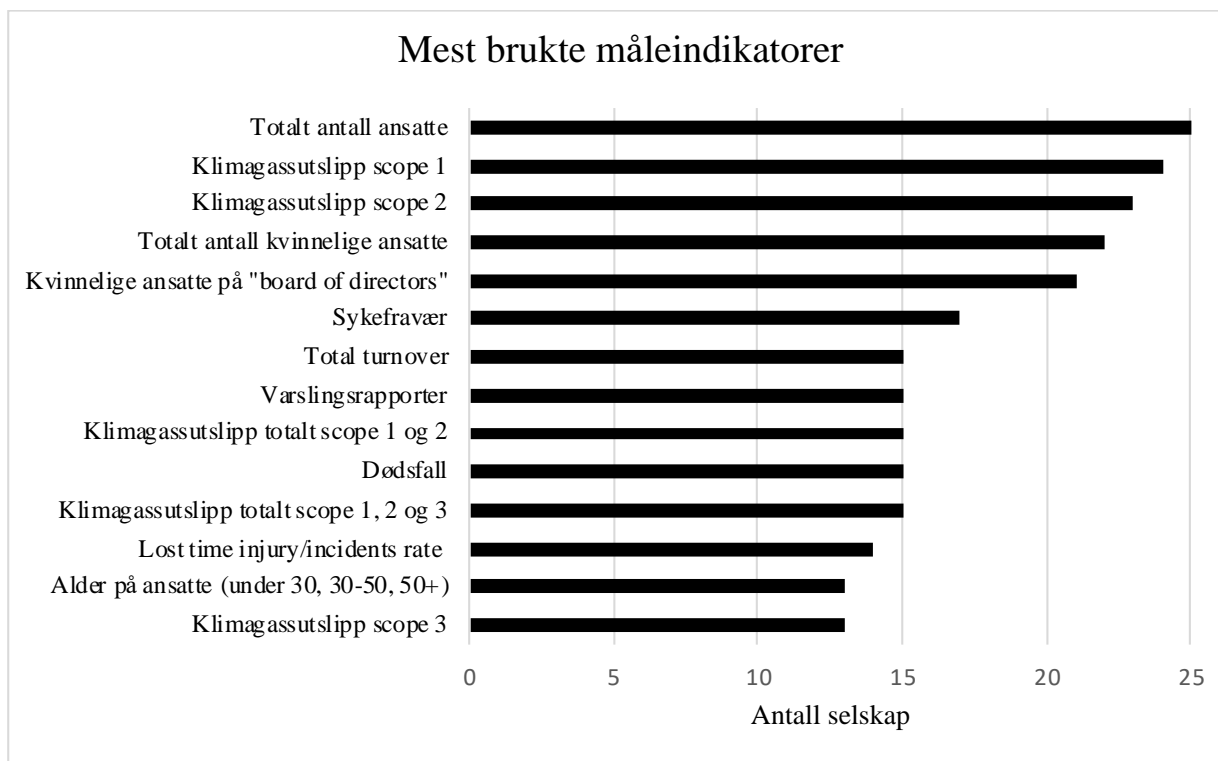
4.2 Selskapenes presentasjon av ikke-finansielle måleindikatorer

Presentert i tabell 5 ser vi måleindikatorerne som er mest brukt i rapporteringen av sosiale og miljømessige forhold. Vi får i tillegg innblikk i hvor mange selskap som har rapportert på de mest brukte måleindikatorerne. Vi har valgt å presentere måleindikatorerne som er brukt av over halvparten av de 25 selskapene i tabellen.

Tabellen er laget på grunnlag av måleindikatorerne som er hentet rett ut av bærekraftsrapportene til selskapene, uten noen form for sammenslåing av indikatorerne. Det gjør at vi sitter igjen med et riktig bilde av variasjonen i måleindikatorerne.

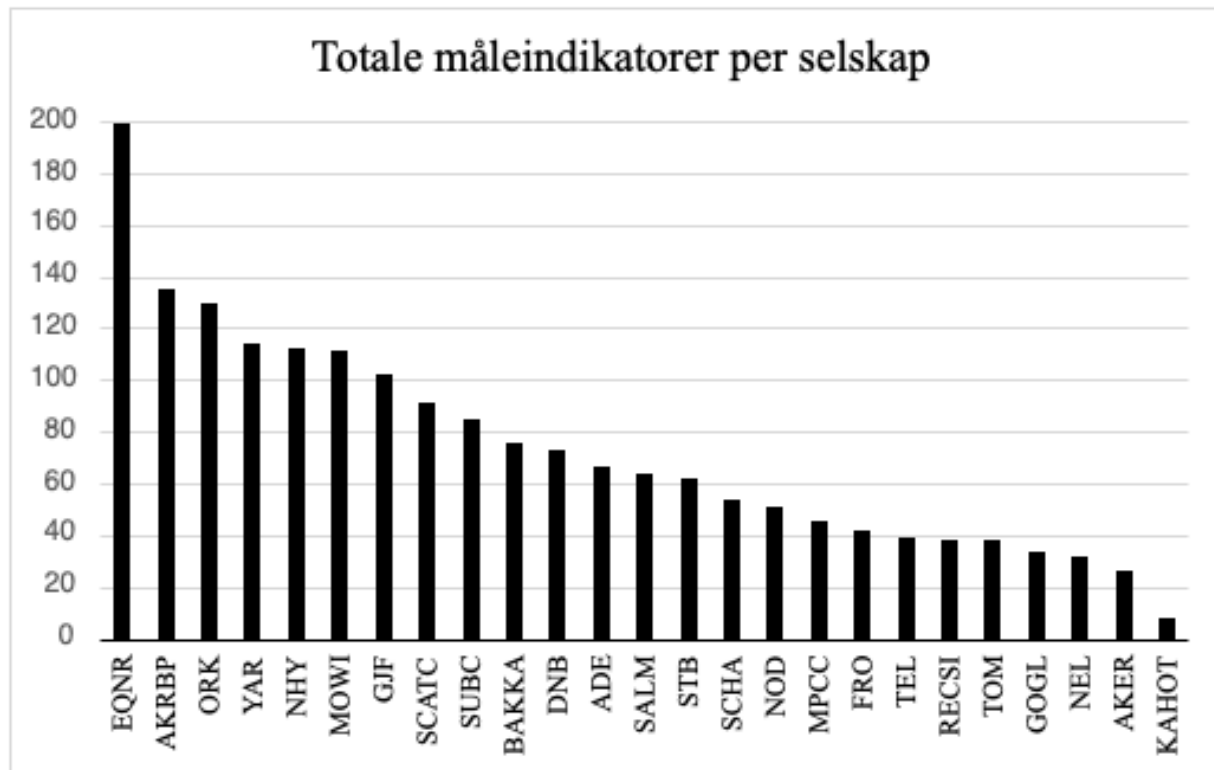
Det er kun måleindikatoren «Totalt antall ansatte» som er brukt av alle de 25 selskapene. Vi ser at Scope 1 og scope 2 blir rapportert hos majoriteten av selskapene, med henholdsvis 24 og 23 selskaper. Som vi ser i tabellen er det 15 selskap som oppgir måleindikator for totale klimagassutslipp, istedenfor å dele det opp i scope 1, 2 og 3.

Tabell 5 - Mest brukte måleindikatorer

Videre presentert i tabell 6 ser vi at det er stor variasjon i totalt antall måleindikatorer per selskap. På topp ligger Equinor med høyest antall måleindikatorer, mens på bunn med færrest antall måleindikatorer finner vi Kahoot!.

Tabell 6 - Totalt antall måleindikatorer per selskap

4.2.1 Sosiale måleindikatorer

Sosiale måleindikatorer omhandler indikatorer knyttet til mennesker og samfunn. Det sosiale aspektet av ESG-rapportering innebærer alt fra arbeidsmiljø, mangfold, sikkerhet, leverandørkjeden til måten selskap bidrar i samfunnet. I vår studie er 407 av 936 måleindikatorer knyttet til sosiale forhold. Inspirert av Li et al (2021), har vi valgt å dele de sosiale måleindikatorerne inn i 4 kategorier; mangfold, sikkerhet, samfunnsengasjement og leverandører. Vi velger videre å sette søkelys på kategoriene mangfold og sikkerhet, da måleindikatorerne i disse kategoriene utgjør en betydelig andel av de sosiale måleindikatorerne.

Presentert i tabell 7 ser vi hvilke selskap som har rapportert på de forskjellige områdene innenfor de sosiale kategoriene. Når vi velger en overordnet tilnærming som denne tabellen viser og ser bort ifra nyansene i kategoriene, ser vi at 25 av 25 selskaper rapporterer på både mangfold og sikkerhet. Denne fremstillingen blir lite representativ til hva som faktisk er rapportert blant de forskjellige selskapene, og hensyntar ikke hva indikatorene faktisk måler.

I kategoriene samfunnsengasjement og leverandører er det lite som er rapportert i forhold til de andre kategoriene. Noe vi ser i tabell 7 hvor bare 14 av 25 selskap oppgir måleindikator for samfunnsengasjement og bare 15 av 25 selskap oppgir måleindikatorer for leverandører. Med dette som grunnlag, har vi valgt å ikke dele opp disse kategoriene. Selv om vi velger å ikke gå dypere inn i disse kategoriene, vil vi likevel påpeke viktigheten av dem. Om et selskap velger å være en aktiv bidragsyter i samfunnet, i form av veldedige donasjoner og som sponsor av diverse arrangementer, kan dette påvirke selskapets omdømme i tillegg til evnen å tiltrekke seg flere investorer. Det kan tenkes at selskapene i vårt utvalg bidrar mer til samfunnet enn det vi har fanget opp, men at de rapporterer dette gjennom andre kanaler eller rapporter, eller eventuelt som ikke-kvantifiserbare måleindikatorer. Kategorien leverandører innebærer blant annet måleindikatorer knyttet til om selskapets leverandørkjede blir sett på som ansvarlig.

Det er hele 11 selskap som rapporterer måleindikatorer på alle de fire områdene av de sosiale kategoriene. Videre ser vi at det er 10 selskap som ikke oppgir indikatorer knyttet til kategorien leverandører.

Tabell 7 - Sosiale måleindikatorer

Sosiale måleindikatorer				
Selskap	Mangfold	Sikkerhet	Leverandører	Samfunnsengasjement
AKRBP	1	1	1	1
BAKKA	1	1	1	1
DNB	1	1	1	1
EQNR	1	1	1	1
GJF	1	1	1	1
MOWI	1	1	1	1
NHY	1	1	1	1
SCATC	1	1	1	1
STB	1	1	1	1
SUBC	1	1	1	1
ORK	1	1	1	1
NEL	1	1	1	0
NOD	1	1	1	0
TEL	1	1	1	0
YAR	1	1	1	0
ADE	1	1	0	1
AKER	1	1	0	1
RECSI	1	1	0	1
FRO	1	1	0	0
GOGL	1	1	0	0
KAHOT	1	1	0	0
MPCC	1	1	0	0
SALM	1	1	0	0
SCHA	1	1	0	0
TOM	1	1	0	0
SUM	25	25	15	14

4.2.1.1 Mangfold

Presentert i tabell 8 ser vi hvor mange selskap som oppgir forholdstall innenfor kategoriene alder, etnisitet, ansettelsesform, turnover og nyansatte. Det er 18 av 25 selskaper som oppgir måleindikatorer innenfor kategoriene etnisitet og ansettelsesform. Etnisitet omhandler hvor selskapenes ansatte opprinnelig kommer fra. Ansettelsesform innebærer hvilken type stilling de ansatte har. Dette er for eksempel fulltidsansatte, deltidsansatte, intern, ledelsesposisjoner og konsulenter. Tabellen viser at det kun er 7 av selskapene som rapporterer på alle områdene av mangfold. Vi ser også at det er 4 selskap som rapporterer på ett av områdene for mangfold.

Tabell 8 – Mangfold delt opp

Selskap	Ansettelsesform	Mangfold			
		Etnisitet	Alder	Turnover	Nyansatte
AKRBP	1	1	1	1	1
EQNR	1	1	1	1	1
GJF	1	1	1	1	1
NHY	1	1	1	1	1
SCATC	1	1	1	1	1
SUBC	1	1	1	1	1
YAR	1	1	1	1	1
NEL	1	1	1	1	0
ADE	1	1	1	0	0
DNB	1	1	0	1	1
NOD	1	1	0	1	1
STB	1	1	0	1	1
MOWI	1	1	0	1	0
SALM	1	1	0	0	0
KAHOT	1	1	0	0	0
BAKKA	1	0	1	1	1
ORK	1	0	1	1	1
RECSI	1	0	0	0	0
SCHA	0	1	1	0	0
TEL	0	1	0	0	0
TOM	0	1	0	0	1
FRO	0	0	1	0	0
GOGL	0	0	1	0	0
MPCC	0	0	1	0	0
AKER	0	0	0	1	0
SUM	18	18	15	15	13

I tabell 9 har vi gått nærmere inn på likestilling av kvinner i selskapene og vi ser dermed på selskapenes rapportering av andel kvinner i ledelsesposisjoner, styret, og om selskapene har rapportert på etnisiteten til de kvinnelige ansatte. Videre viser tabell 9 ansettelsesform, lønn og foreldrepermisjon for kvinner ansatt i de forskjellige selskapene.

Ut ifra tabellen ser vi at det er 24 av 25 selskaper som rapporterer på andel kvinner i en form for lederstilling. De resterende 2 selskapene som har valgt å ikke inkludere en måleindikator som omhandler kvinnelige ledere er Kahoot! og Subsea 7. Videre ser vi at kategorien lønn har lav andel av rapporterende selskaper. Måleindikatorene omhandlende lønn beskrives ofte som lønnsgap mellom kvinner og menn i rapportene. I tabellen har vi slått sammen alle måleindikatorne som omhandler hva kvinner i selskapene får betalt, som inkluderer gjennomsnittlig lønn i tillegg til lønnsgap. Det er noe overaskende at det kun er 7 av 25 selskaper som rapporterer på lønn til sine kvinnelige ansatte. Vi vil også påpeke at det kun er 7 selskap som rapporterer måleindikatorer knyttet til etnisitet og kvinnelige ansatte. Det er i tillegg 4 selskap som kun rapporterer måleindikatorer knyttet til ett av områdene innenfor kvinnelige ansatte, som kvinnelige ledere eller kvinner i styret.

Tabell 9 - Mangfold - Kvinner

Kvinner						
Selskap	Ledere	Styret	Ansettelsesform	Foreldrepermisjon	Lønn	Etnisitet
EQNR	1	1	1	1	1	1
GJF	1	1	1	1	1	1
YAR	1	1	1	1	1	1
AKRBP	1	1	1	1	1	0
NHY	1	1	1	1	0	0
ORK	1	1	1	1	0	0
NEL	1	1	1	0	1	0
BAKKA	1	1	1	0	0	0
MOWI	1	1	1	0	0	0
NOD	1	1	1	0	0	0
SCATC	1	1	1	0	0	0
SUBC	1	1	1	0	0	0
DNB	1	1	0	1	1	1
SCHA	1	1	0	1	0	1
STB	1	1	0	0	1	1
FRO	1	1	0	0	0	0
MPCC	1	1	0	0	0	0
RECSI	1	1	0	0	0	0
SALM	1	1	0	0	0	0
TOM	1	1	0	0	0	0
ADE	1	0	1	0	0	1
GOGL	1	0	0	0	0	0
KAHOT	1	0	0	0	0	0
TEL	1	0	0	0	0	0
AKER	0	1	0	0	0	0
SUM	24	21	13	8	7	7

4.2.1.2 Sikkerhet

Ved gjennomgåelse av alle måleindikatorerne til kategorien sikkerhet så vi at det var mye variasjon i hva som ble rapportert på tvers av de 25 selskapene i utvalget. Vi har derfor valgt å dele sikkerhetsindikatorerne inn i 8 deler. Disse er; omkomne, skader, LTI (Lost Time Incident), TRI (Total Recordable Incident), sykefravær og sykdom, trening, varsling og hendelser. Ut ifra tabell 10 ser vi at kategorien sykefravær og sykdom er den kategorien som flest selskaper rapporterer på, med hele 20 av 25 selskap. Kategorien «Sykefravær og sykdom» inneholder flere nyanser, som for eksempel når selskaper rapporterer tilfeller av dårlig helse blant ansatte, fravær på grunn sykdom og korttidsfravær. Videre er det også flere selskaper, blant annet Gjensidige og Orkla, som rapporterer sykefraværprosenten til sine ansatte både i Norge og utlandet.

Vi ser også i tabell 10 at 18 av 25 selskaper oppgir kvantifiserbare forholdstall knyttet til trening. Trening inkluderer kurs for ansatte, prosentandelen blant ansatte som har gjennomført kurs innen menneskerettigheter, etikk og andre ledelseskurs. Kurs innen antikorrupsjon er den mest rapporterte måleindikatoren under kategorien trening, med 9 av 25 selskaper.

Vi kan se fra tabellen at den kategorien som er minst rapportert på er TRI, med bare 10 av 25. På norsk kan TRI oversettes til totalt registrerbare hendelser. Det å ha en oversikt på risikoaspektet knyttet til jobbaktiviteter og prosedyrer, gjør at selskaper kan sammenligne antall hendelse fra år til år, så vel som å sette inn ulike tiltak for å redusere antallet. Det er overraskende at ikke flere selskaper rapporterer etter denne måleindikatoren, men på samme tid bruker også selskapene ulike definisjoner på sine måleindikatorer. Noe som tilsier at det kan være flere selskaper enn 10, som faktisk måler antall hendelser, men på ulikt grunnlag.

Både Aker BP, Equinor, Norsk Hydro og Scatec har full pott når det gjelder rapportering av sikkerhetsindikatorer, og det er de eneste fire selskapene som har oppgitt måleindikatorer for alle områdene innenfor sikkerhet.

Tabell 10 - Sikkerhet delt opp

Sikkerhet								
Selskap	Sykefravær og sykdom	Hendelser	Trening	Varsling	Omkomne	Skader	LTI	TRI
AKRBP	1	1	1	1	1	1	1	1
EQNR	1	1	1	1	1	1	1	1
NHY	1	1	1	1	1	1	1	1
SCATC	1	1	1	1	1	1	1	1
ORK	1	1	1	1	1	0	0	1
YAR	1	1	1	1	1	0	0	1
NEL	1	1	1	1	0	1	0	1
GJF	1	1	1	1	0	1	0	0
AKER	1	1	1	1	0	0	0	1
DNB	1	1	1	1	0	0	0	0
ADE	1	1	1	0	1	1	0	0
STB	1	1	1	0	0	1	0	0
NOD	1	1	0	1	1	1	1	0
MOWI	1	1	0	1	1	0	1	0
SALM	1	1	0	1	1	0	1	0
BAKKA	1	0	1	1	1	0	1	0
TEL	1	0	1	0	1	0	1	0
TOM	1	0	1	0	0	1	0	0
SCHA	1	0	1	0	0	1	0	0
KAHOT	1	0	0	0	0	1	0	0
MPCC	0	1	1	1	1	1	1	0
SUBC	0	1	1	1	1	0	1	1
FRO	0	1	1	0	1	1	1	0
GUGL	0	1	0	0	0	1	1	0
RECSI	0	1	0	0	0	0	1	1
SUM	20	20	19	16	15	15	14	10

4.2.2 Miljømessige måleindikatorer

Miljømessige måleindikatorer omhandler miljø og utslipp. I vår undersøkelse er 427 av 936 måleindikatorer knyttet til miljø. Vi deler dem inn i 5 kategorier; Klimagass, energi, vann, avfall, og ulykker og bøter. Presentert i tabell 11 ser vi at både klimagassutslipp, energi og ulykker og bøter er rapportert på blant mesteparten av selskapene, noe som tilsier at det er stor sannsynlighet for variasjon og nyanse i rapporteringen av disse kategoriene. Grunnet dette velger vi å gå dypere inn i kategoriene for å få et mer virkelig inntrykk av hva som faktisk blir rapportert innenfor miljø.

Kategoriene vann og avfall er de som færrest antall selskap rapporterer på med henholdsvis 15 og 18 av 25. Da vi har tre andre kategorier innenfor miljø hvor det er gjennomsnittlig flere selskap som har rapportert på hver av kategoriene, velger vi heller å gå grundigere gjennom disse.

Det er totalt 10 selskap som rapporterer måleindikatorer for alle områdene av de miljømessige kategoriene. Disse er; Aker BP, Equinor, Mowi, Norsk Hydro, Orkla, Rec Silicon, SalMar, Storebrand og Yara. Dette er interessant å se på i sammenheng med antall selskap dette også gjelder for i det sosiale aspektet. Som vi ser i punkt 4.2.1 er det 11 selskaper som rapporterer indikatorer for alle kategoriene innenfor det overordnede sosiale aspektet. Dermed finner vi at det er totalt 6 av 25 selskap som rapporterer på alle områdene innenfor det sosiale og miljømessige aspektet. Disse 6 selskapene er; Aker BP, Equinor, Mowi, Norsk Hydro, Orkla og Storebrand.

Presentert i tabell 11 ser vi i tillegg at det er ett selskap som ikke har rapportert noe som helst når det gjelder miljømessige indikatorer, noe som er overraskende hvis vi tar i betraktning hvor viktig bærekraftsrapportering har blitt de siste årene (World Economic Forum, 2020, s. 6 og s. 44).

Tabell 11 - Miljømessige måleindikatorer

Miljømessige måleindikatorer					
Selskap	Klimagassutslipp	Energi	Ulykker og bøter	Avfall	Vann
AKRBP	1	1	1	1	1
EQNR	1	1	1	1	1
MOWI	1	1	1	1	1
MPCC	1	1	1	1	1
NHY	1	1	1	1	1
ORK	1	1	1	1	1
RECSI	1	1	1	1	1
SALM	1	1	1	1	1
STB	1	1	1	1	1
YAR	1	1	1	1	1
AKER	1	1	1	1	0
GJF	1	1	1	1	0
SCHA	1	1	1	1	0
SUBC	1	1	1	1	0
FRO	1	1	1	0	1
GOGL	1	1	1	0	1
ADE	1	1	1	0	0
DNB	1	1	1	0	0
NEL	1	1	1	0	0
NOD	1	1	1	0	0
BAKKA	1	1	0	1	1
TEL	1	1	0	1	0
TOM	1	1	0	1	1
SCATC	1	0	1	1	1
KAHOT	0	0	0	0	0
SUM	24	23	21	18	15

4.2.2.1 Klimagassutslipp

Ettersom det er 24 av 25 selskaper som rapporterer på den overordnede kategorien klimagassutslipp, har vi valgt å dele opp kategorien for å få et mer detaljert bilde av hva selskapene faktisk har rapportert. Vi har delt klimagassutslipp inn i 5 deler; scope 1, 2 og 3 i tillegg til intensitet, og andre utslipp. Klimagassutslipp er en kategori med svært mange målbare faktorer som varierer fra selskap til selskap, både i definisjon og omfang, noe vi får et innblikk i fra tabell 12.

Ut ifra tabellen ser vi at klimagass tilknyttet scope 1 blir rapportert av alle selskaper, foruten Kahoot. Det er også 19 av 25 selskaper som oppgir måleindikatorer knyttet til andre utslipp. Andre utslipp inkluderer blant annet CH₄, SO_x, NO_x. Vi ser i tillegg at minst halvparten av alle selskapene rapporterer måleindikatorer på områdene innen klimagass.

Tabell 12 - Klimagass delt opp

Selskap	Klimagass				
	Scope 1	Scope 2	Scope 3	Andre utslipp	Intensitet
AKRBP	1	1	1	1	1
EQNR	1	1	1	1	1
GJF	1	1	1	1	1
MOWI	1	1	1	1	1
SALM	1	1	1	1	1
SCHA	1	1	1	1	1
TOM	1	1	1	1	1
YAR	1	1	1	1	1
AKER	1	1	1	1	0
NOD	1	1	1	1	0
ORK	1	1	1	1	0
RECSI	1	1	1	1	0
SCATC	1	1	1	1	0
STB	1	1	1	1	0
SUBC	1	1	1	1	0
ADE	1	1	1	0	1
DNB	1	1	1	0	1
TEL	1	1	1	0	1
NHY	1	1	0	1	1
BAKKA	1	1	1	0	0
FRO	1	1	0	1	0
GOGL	1	1	0	1	0
NEL	1	1	0	0	1
MPCC	1	0	0	1	0
KAHOT	0	0	0	0	0
SUM	24	23	19	19	13

4.2.2.2 Energi

Som vi ser i tabell 11 i punkt 4.2.2 er det 23 av 25 selskaper som rapporterer indikatorer for kategorien energi. Grunnet dette har vi valgt å gå dypere inn i kategorien energi og se på nyansene av måleindikatorene som er brukt i rapporteringen. Vi har valgt å dele energi opp i 3 deler; forbruk, intensitet og fornybar energi. Vi ser i tabell 13 at det er 21 av 25 selskap som rapporterer på energiforbruket sitt, mens det bare er 7 av 25 som har rapportert måleindikatorer for intensitet og fornybar energi. Dette er det eneste området innenfor sosiale-, og miljømessige forhold, hvor det kun er ett selskap som rapporterer på alle områdene. I tabellene presentert i kapittel 4, som tar for seg de andre områdene innen sosiale- og miljømessige forhold, ser vi at det er minst tre selskap som rapporterer på alle områdene av de andre kategoriene.

Tabell 13 – Energi delt opp

Energi			
Selskap	Forbruk	Intensitet	Fornybar energi
NHY	1	1	1
ADE	1	1	0
NEL	1	1	0
SALM	1	1	0
SCHA	1	1	0
YAR	1	1	0
EQNR	1	0	1
MPCC	1	0	1
NOD	1	0	1
ORK	1	0	1
TEL	1	0	1
AKER	1	0	0
AKRBP	1	0	0
BAKKA	1	0	0
DNB	1	0	0
FRO	1	0	0
GJF	1	0	0
GOGL	1	0	0
MOWI	1	0	0
RECSI	1	0	0
TOM	1	0	0
STB	0	1	0
SUBC	0	0	1
KAHOT	0	0	0
SCATC	0	0	0
SUM	21	7	7

4.2.2.3 Ulykker og bøter

Presentert i tabell 14 ser vi en oversikt over selskaper som har rapportert måleindikatorer knyttet til bøter, hendelser og lekkasjer. Vi har valgt å rette fokus mot kategorien bøter og ulykker, da vi i tabell 11 i punkt 4.2.2 ser at det er 21 av 25 selskaper som har rapportert på denne kategorien. Vi har valgt å dele ulykker og bøter inn i; bøter, hendelser og lekkasje. Kategorien hendelser tar for seg blant annet korrupsjon, dyrevelferd og ulykker. Det er alt i alt 16 av 25 selskaper som har brukt måleindikatorer som inkluderer en type hendelse i sin rapportering. Ut ifra tabellen ser vi at det er hele 5 selskaper som ikke rapporterer på måleindikatorer på noen av områdene innenfor ulykker og bøter.

Vi ser videre at 13 av 25 selskaper rapporterer måleindikatorer knyttet til bøter. Denne kategorien innebærer totalt antall bøter på grunnlag av brudd av miljølover, men også antall bøter som ikke omhandler miljøet direkte. Måleindikatorer knyttet til ikke-monetære sanksjoner er også inkludert i kategorien bøter.

Tabell 14 - Ulykker og bøter delt opp

Ulykker og bøter			
Selskap	Bøter	Hendelser	Lekkasje
AKRBP	1	1	1
ORK	1	1	1
SUBC	1	1	1
YAR	1	1	1
GJF	1	1	0
MOWI	1	1	0
NEL	1	1	0
SALM	1	1	0
STB	1	1	0
EQNR	0	1	1
NHY	0	1	1
FRO	1	0	1
GUGL	1	0	1
MPCC	1	0	1
ADE	0	1	0
NOD	0	1	0
RECSI	0	1	0
SCATC	0	1	0
SCHA	0	1	0
DNB	1	0	0
AKER	0	0	0
BAKKA	0	0	0
KAHOT	0	0	0
TEL	0	0	0
TOM	0	0	0
SUM	13	16	9

4.3 Selskapenes presentasjon av ikke-finansielle unike måleindikatorer

For å svare på forskningsspørsmål 2, om hvorvidt det er samsvar mellom selskapenes måleindikatorer, har vi valgt å utarbeide en tabell som viser antall unike måleindikatorer per selskap, fordelt på sosiale, miljømessige og andre måleindikatorer. Unike måleindikatorer er spesifikke indikatorer bare ett selskap oppgir.

Andre måleindikatorer innebærer unike sektorspesifikke indikatorer bare et fåtall av selskapene oppgir. Dette er som regel måleindikatorer som er spesifikke for ett selskap eller en sektor, som for eksempel «Forbruk av bærekraftig matinnpakning» som Orkla er alene om å rapportere. Denne typen måleindikator er inkludert i bærekraftsrapportene fordi det omhandler miljø generelt, men da vi har valgt å bruke kategoriene fra Li et al (2021), er dette noe som faller utenfor de satte kategoriene.

Ut ifra tabell 15 ser vi at selskapet som ligger på topp med flest antall unike måleindikatorer, er Equinor med 106 unike indikatorer. Selskapene med færrest antall unike måleindikatorer er Golden Ocean Group og Kahoot! hvor begge har 0 unike indikatorer.

Vi har totalt 936 måleindikatorer hvorav 675 er unike indikatorer. Ut ifra dette ser vi at det bare er 261 måleindikatorer som flere enn ett selskap rapporterer på. Dette viser at det er stor spredning i måleindikatorer selskapene bruker når de rapporterer ikke-finansiell informasjon, noe som tilsier at det er liten grad av samsvar blant måleindikatorene

Tabell 15 - Unike måleindikatorer

Unike måleindikatorer				
Selskap	Sosiale måleindikatorer	Miljømessige måleindikatorer	Andre måleindikatorer	Sum
EQNR	22	81	3	106
ORK	25	27	13	65
AKRBP	21	37	0	58
MOWI	7	31	13	51
DNB	15	5	21	41
GJF	22	13	5	40
NHY	15	22	1	38
SUBC	19	19	0	38
YAR	20	17	1	38
SCATC	26	10	0	36
STB	16	7	1	24
SALM	2	10	9	21
NOD	13	2	2	17
TEL	8	6	3	17
ADE	12	4	0	16
BAKKA	5	3	8	16
SCHA	5	4	4	13
TOM	1	12	0	13
RECSI	3	7	0	10
AKER	2	3	0	5
MPCC	1	4	0	5
FRO	0	4	0	4
NEL	2	1	0	3
GOGL	0	0	0	0
KAHOT	0	0	0	0
SUM	262	329	84	675

4.4 Beregningsgrunnlag til utvalgte forholdstall

Formålet med forskningsspørsmål 3 er å undersøke hva slags informasjon selskapene oppgir av beregningsgrunnlag for utvalgte måleindikatorer. For å kunne se på forskjellige sider av bærekraftsrapporteringen har vi valgt å gå dypere inn i både sosiale og miljømessige forhold. Dette gjør vi ved å velge én indikator fra miljøaspektet og én indikator fra det sosiale aspektet. For miljømessige forhold skal vi se på klimagassutslipp, og for sosiale forhold skal vi se sykefravær.

For å kunne svare på forskningsspørsmål 3 trenger vi et mindre utvalg selskap som er representativt til det opprinnelige utvalget på 25. Det må derfor være selskap som har forskjellig markedsverdi og som er fra ulike sektorer. Grupperingen av selskapene ble gjort der det naturlig dannet seg grupper med selskap som har tilnærmet lik markedsverdi, med unntak av de mest verdifulle selskapene. Når vi valgte et selskap fra hver gruppe, endte vi opp med et utvalg på 7 selskap, som vist med uthevet skrift i tabell 16.

Tabell 16 - Gruppering av selskapene etter markedsverdi

Selskaper	Sektor	Markedsverdi (MNOK) pr 13.03.22
EQUINOR	Olje, gass og kull	933 816,18
DNB BANK	Bank	297 515,05
TELENOR	Telekommunikasjonstjenester	181 439,73
NORSK HYDRO	Industrielle materialer og gruvedrift	173 464,82
MOWI	Matprodusent	114 281,55
GJENSIDIGE FORSIKR	Forsikring	107 400,00
AKER BP	Olje, gass og kull	107 133,77
ADEVINTA	Forbrukertjenester	106 403,90
YARA INTERNATIONAL	Kjemikalier	104 845,07
ORKLA	Matprodusent	76 088,73
SALMAR	Matprodusent	75 792,52
TOMRA SYSTEMS	Industrieteknikk	60 140,56
AKER	Investering og meglertjenester	55 964,36
NORDIC SEMICONDUCTOR	Teknologisk maskinvare og utstyr	42 142,06
STOREBRAND ASA	Forsikring	38 881,29
BAKKAFROST	Matprodusent	33 297,51
NEL	Alternativ energi	26 221,35
SCHIBSTED SER. A	Programvare og datatjenester	25 780,72
SUBSEA 7	Olje, gass og kull	22 878,00
SCATEC	Alternativ energi	22 272,26
GOLDEN OCEAN GROUP	Industriell transport	22 007,52
FRONTLINE	Industriell transport	15 443,93
KAHOOT!	Forbrukertjenester	13 989,72
MPC CONTAINER SHIP	Industriell transport	11 900,58
REC SILICON	Kjemikalier	6 624,85

4.4.1 Klimagassutslipp

For å få et sammenligningsgrunnlag for hva selskapene burde rapportere på med hensyn til klimagassutslipp, har vi valgt å ta utgangspunkt i GHG-protokollen og dens bestemmelser. Vi ser i tillegg at 7 av 7 selskaper henviser til GHG-protokollen ved rapportering av klimagassutslipp. I GHG-protokollen fremkommer det 2 sett med beskrivelser av hva selskapene «skal» og «burde» rapportere (GHG-Protocol, 2022, s. 62). I vår analyse har vi valgt å se på kun den informasjonen selskapene «skal» rapportere. Dette er begrunnet i den store variasjonen i hvordan selskaper velger å utarbeide sine bærekraftsrapporter og hva som er i fokus. Samtidig er det også variasjon i hvor stor grad selskapene følger GHG-protokollen. Presentert i tabell 17 ser vi hvilke punkt GHG-protokollen mener selskapene «skal» oppgi (GHG-Protocol, 2022, s. 62). Det er på disse punktene vi vil se etter beregningsgrunnlag.

Tabell 17 - GHG-protokollens holdepunkter

Beskrivelse
Totale klimagassutslipp – Scope 1 og Scope 2
Utslippsdata separat for hvert scope.
Utslippsdata for alle seks klimagassene separat (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFCs, PFCs, SF ₆) i metriske tonn og i tonn CO ₂ -ekvivalenter.
År valgt som basisår, og en utslippsprofil over tid som er konsistent med og tydeliggjør den valgte policyen for å foreta utslippsomregninger i basisår.
Passende kontekst for eventuelle betydelige utslippsendringer som utløser omberegning av utslipp i basisåret (oppkjøp/salg, outsourcing/insourcing, endringer i rapporteringsgrenser eller beregningsmetoder osv.).
Utslippsdata for direkte CO ₂ -utslipp fra biologisk sekvestrert karbon (f.eks. CO ₂ fra forbrenning av biomasse/biodrivstoff), rapportert separat fra omfanget.
Metoder som brukes for å beregne eller måle utslipp, som gir en referanse eller lenke til eventuelle beregningsverktøy som brukes.
Eventuelle spesifikke ekskluderinger av kilder, fasiliteter og/eller operasjoner.

Presentert i tabell 18, ser vi hvilke punkter fra GHG-protokollen de 7 selskapene inkluderer i rapporteringen av klimagassutslipp. Der flere selskap har oppgitt utdypende informasjon knyttet til beregningsgrunnlaget, som går utover det GHG-protokollen påpeker, har vi samlet informasjonen til felles punkter, som for eksempel scope 3.

Tabell 18 - Selskapenes beregningsgrunnlag etter GHG-protokollen

Beregningsgrunnlag	Equinor	Yara	Telenor	Orkla	Storebrand	Scatec	MPC
Scope 1	1	1	1	1	1	1	1
Scope 2	1	1	1	1	1	1	0
Scope 2 – delt opp	1	1	1	1	0	0	0
Scope 3	1	1	1	1	1	0	0
Konsolideringsmetode	1	1	1	0	1	1	1
Basisår	1	1	1	1	1	1	1
Rapporteringsperiode	1	1	1	1	1	1	1
Rapporterings grenser	1	1	0	1	1	1	0
Endringer	1	1	1	1	1	1	1
Revidert av en tredjepart	1	1	1	1	1	1	1
GHG protokoll	1	1	1	1	1	1	1
Sum	11	11	10	10	10	9	7

Her kan vi se at det kun er Equinor og Yara som oppgir informasjon knyttet til alle punktene. Videre er det 4 av selskapene som rapporterer indikatorer og beregningsgrunnlag for scope 2 delt inn i markeds- og lokasjonsbasert kalkulasjon. GHG protokollen krever at scope 2 skal være oppgitt separat, som beskrevet i tabell 23. Grunnen til at ikke alle selskapene gjør dette, kan skyldes at de ikke følger GHG protokollen aktivt eller at det ikke er relevant for deres bransje.

Alle selskapene har oppgitt informasjon knyttet til endringer i sine beregningsmetoder eller ekskluderingsfaktorer i henhold til hva de ulike klimagassutslippene skal inneholde. MPC oppgir for eksempel at deres reduksjon av klimagassutslipp skyldes færre flåter i 2020 og at Covid-19 har ført til at flere flåter ikke har vært i drift. Dette kan betraktes som positivt, da brukerne av bærekraftsrapporten får dypere innsikt i bakgrunnen for måleindikatorene og hva de faktisk inneholder. Samtidig oppgir alle selskapene, foruten Orkla, hvilken konsolideringsmetode som er brukt.

Basisår og rapporteringsperiode er også 2 punkter hele utvalget rapporterer på. Dette vises i selskapenes rapporter i form av tabeller. Selskapene forklarer enten at det har vært en nedgang

eller en økning av klimagassutslipp, samt hva dette skyldes. De sammenligner utslipp fra tidligere år og oppgir hva basisåret er for beregningene.

4.4.1.1 Equinor

Equinor oppgir at de bruker GRI rammeverket og henviser i tillegg til GHG protokollen. Selskapet presenterer scope 1, 2 og 3 separat, hvorav de også deler inn scope 2 i lokasjons og markedsbasert kalkulasjon. Videre oppgir selskapet at ca. 32% av total scope 1 kommer fra midstream emissions, mens de resterende prosentene er fra upstream emissions. De forklarer også at ca. 87% av scope 1 utslipp forekommer i Norge (Equinor, 2020, s. 6).

Når det gjelder rapportering av scope 3-utslipp reflekterer dette selskapets egenkapitalbaserte produksjonsvolumer, men de inkluderer ikke scope 3-utslipp fra volumer eid av den norske stat og andre tredjeparter. Equinor oppgir at andre scope 3 utslipp kommer fra forsyningskjeden, maritime aktiviteter og utslipp knyttet til forretningsreiser (Equinor, 2020, s. 7). Selskapet har henvist til en «Data-Hub», hvor de forklarer nærmere om sine klimagassutslipp, ved bruk av tabeller og diagrammer. Klimagassutslippene som er inkludert er CO₂, CH₄, SO_x og NO_x (Equinor, 2020, s. 59). Scope 1 og 2 er basert på operativ kontroll som konsolideringsmetode, mens scope 3 er basert på Equity basis (Equinor, 2020, s. 6).

Perioden for rapportering er fra 2016 til 2020, basert på tabellene selskapet viser. Vi antar dermed at 2016 er deres basisår for beregninger. Equinor oppgir også en begrunnelse for endring i tall knyttet til Scope 3. De opplyser om at endringer i Scope 3-utslipp (bruk av solgte produkter) hovedsakelig er forårsaket av endringer i produksjonsvolum, portefølje og IEA energistatistikker. Videre oppgir Equinor at Scope 3 utslippene er oppdatert for å gjenspeile endringen i beregningsmetode (Equinor, 2020, s. 22). På slutten av deres bærekraftsrapport blir det presentert definisjoner og forklaringer for scope 1, 2 og 3 (Equinor, 2020, s. 60).

4.4.1.2 Telenor

Telenor fremstiller bærekraftsinformasjonen integrert i årsrapporten. De henviser til GRI indeksen på sin nettside, i sammenheng med rapportering av klimagassutslipp. I tillegg benytter de seg av GHG-protokollen for å vise hva klimagassutslippene er basert på og deres beregninger tilknyttet dette. Telenor presenterer scope 1, 2 og 3 separat, hvor scope 2 blir delt inn i markedsbaserte og lokasjonsbaserte utslippsfaktorer (Telenor, 2020, s. 84; GRI - Telenor , 2020).

Selskapet bruker finansiell kontroll som konsolideringsmetode for rapporterte utslipp som inkluderer alle Telenors enheter hvor de selv er majoritetseier (GRI - Telenor , 2020). Perioden for rapportering er fra 2017 til 2020, basert på tabellene selskapet viser i årsrapporten. Vi antar dermed at 2017 er deres basisår, da ikke annet er oppgitt.

4.4.1.3 Yara

I selskapets bærekraftsrapport blir scope 1, 2 og 3 presentert både samlet og oppdelt. Scope 2 blir i likhet med selskapene over, delt inn i markedsbasert og lokasjonsbaserte utslippsfaktorer. Rapporten er utarbeidet i samsvar med GRI standarden: Core option. Det er også fotnoter under hvert punkt i tabellen som henviser til hva scope 1, 2 og 3 innebærer og hva selskapet har tatt med i beregningen. Selskapet forklarer for eksempel at CO₂ som er brukt i kjemiske produksjonsprosesser, er en del av scope 1 (Yara International, 2020, s. 56). Videre forklarer Yara hva som inngår i scope 3. Det er for eksempel utslipp fra innkjøpte varer og tjenester, drivstoff- og energirelaterte aktiviteter, utslipp fra solgte produkter i tillegg til utslipp fra oppstrøms og nedstrøms transport og distribusjon.

Rapporteringsperioden er fra 2016 til 2020, og basisåret er 2018 (Yara International, 2020, s. 55). Yara bruker operativ kontroll som konsolideringsmetode (Yara International, 2020, s. 116). Fra 2017 har Yara inkludert CO₂ brukt som råstoff i kjemiske produksjonsprosesser, som ureaproduksjon, i scope 1-utslipp, i tråd med klimagassprotokollen og veiledningen for den europeiske kvotehandelssektoren. Fra og med 2018 omfatter scope 1 CO₂-utslipp fra produksjon av egen elektrisitet. Videre oppgir Yara at deres heleide ammoniakkanlegg i Trinidad stengte driften i 2019 og at dette vil påvirke sammenlignbarheten for produksjonsrelaterte tall mellom 2019 og 2020 (Yara International, 2020, s. 116).

4.4.1.4 Orkla

Orkla henviser til GRI 305 i deres bærekraftsrapport, som videre forklarer hvordan scope 1, 2 og 3 er kalkulert. Vi ser eksempelvis at scope 1 er beregnet ut ifra GHG-protokollen (Orkla, 2020, s. 82). Orkla presenterer scope 1, 2 og 3 separat, hvorav de også deler inn scope 2 i lokasjon- og markedsbasert kalkulasjon. Utslippene inkluderer CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ og NF₃ (s.82). Utslipp innen scope 3 innebærer råvarer, emballasje og avfallshåndtering, og står for rundt 96%

av utslippene innen scope 3. Orkla oppgir også at historiske tall ikke er justert for senere oppkjøpt virksomhet, men sier ikke noe mer angående eventuelle oppkjøp.

Perioden for rapportering er fra 2018 til 2020 og basisåret er 2014 (Orkla, 2020, s. 57). Videre fremkommer det at nøkkeltallene i Orklas bærekraftrapportering omfatter alle virksomheter hvor Orkla står med en eierandel på mer enn 50% per 31. desember 2020.

4.4.1.5 Storebrand

Selskapets årsrapport presenterer scope 1, 2 og 3 i henhold til TCFD standarden og GHG protokollen (Storebrand ASA, 2020, s. 199). Årsrapporten presenterer grunnlaget for beregning av klimagassutslippene, samt en forklaring av tallene de har kommet frem til. Scope 1,2 og 3 måles på følgende måte; Tonnes of CO₂/ Tonnes CO₂ per FTE.

Storebrand oppgir at deres klimagassutslipp knyttet til eiendomsinvesteringer, så vel som for aksjer og obligasjoner, er CO₂ utslipp direkte fra eiendomsinvesteringer under driftskontroll. Klimagassutslipp beregnes av CemaSys AS i henhold til GHG protokollen. Videre forklarer selskapet at CO₂-utslipp per årsverk i norsk og svensk virksomhet, inkluderer direkte og indirekte utslipp. Dette er for eksempel transport, energiforbruk og avfall (Storebrand ASA, 2020, s. 225). Storebrand oppgir at de har videreutviklet metoden for beregninger av karbonforavtrykk og at den nye metoden ligger til grunn for indikatorer i 2017-2019, for å sikre konsistens i sammenligningen (Storebrand ASA, 2020, s. 222). Rapporteringsperioden er 31. desember 2015 til 1. januar 2020. Vi antar dermed at 2015 er basisåret.

4.4.1.6 Scatec

Scatec oppgir totale klimagassutslipp og forklarer at dette inkluderer scope 1, scope 2 (markedsbasert) og scope 3 (fly-transport). Selskapet henviser til GRI, TCFD, SASB og CDP. De benytter GRI: Core option (Scatec, 2020, s. 10). Selskapet presenterer scope 1, 2 og 3 i et diagram som viser totale klimagassutslipp med tilhørende kategorier (Scatec, 2020, s. 27).

Videre presenterer selskapet ytterligere informasjon om scope 3, for å dekke hele sin leverandørkjede. I fotnote oppgir selskapet at estimatene for faktorer innen scope 3, er blitt verifisert av deres «carbon account supplier» (s. 28). Det oppgis også at en endring knyttet til

kalkulasjonsmetode for elektrisitet i Sør-Afrika, har ført til at det skulle vært et tillegg på 49 tonn i beregningene for CO₂ utslipp i 2020 (Scatec, 2020, s. 27).

De totale klimagassutslippene fra virksomheten i 2020 utgjorde 7 359 tonn, noe som viser en reduksjon fra 11 021 tonn i 2019. Den samlede nedgangen i utslipp fra 2019 skyldes mindre flyreiser som en konsekvens av pandemiens restriksjoner. Økningen i bruken av elektrisitet skyldes at fem prosjekter går over i driftsfasen i 2020 og nedgangen i transport skyldes reduksjon i byggevirkosomhet i 2020 (Scatec, 2020, s. 27). Rapportgrensene er satt til operasjonell kontroll og inkluderer Scatecs joint venture i Brasil (Scatec, 2020, s. 3). Klimafotavtrykket til Scatec er basert på all aktivitet i 12 land, inkludert hovedkontoret i Norge (Scatec, 2020, s. 24). Rapporteringsperioden er 2019-2020 og basisåret er 2017 (Scatec, 2020, s. 7).

4.4.1.7 MPC Container Ship

MPC følger GRI rammeverket og henviser i tillegg til GHG-protokollen. MPC oppgir kun måleindikator for scope 1, men de påpeker likevel at Global Scope 2 utslipp er estimert til å være mindre enn 50 000 kWh (MPC, 2020, s. 22). Etter GHG-protokollen er finansiell kontroll brukt for Scope 1 og inkluderer joint venture-fartøy (s.22). Selskapet hadde i 2020 utslipp på 1,55 metriske megatonn CO₂e. Dette er en nedgang på 8% fra 2019. MPC påpeker at dette er grunnet i en nedgang av antall flåter i 2020 og at pandemien har ført til økt dødtid for fartøyene (MPC, 2020, s. 6). Rapporteringsperioden er 2019 til 2020. Vi antar dermed at basisåret er 2019, da det er dette året tallene for 2020 blir sammenlignet med.

4.4.2 Sykefravær

Gjennom analysen så vi at selskapene rapporterte et høyt antall måleindikatorer i kategorien mangfold. Dette kan skyldes det økende fokuset på likestilling blant bedrifter og arbeidsplasser, knyttet til kjønn, alder og etnisitet. I analysen av måleindikatorer innenfor mangfold ser vi at det er svært mange nyanseforskjeller. Selskaper rapporterer på flere av de samme faktorene, men de bruker ulike definisjoner. Kategorien sikkerhet har i motsetning til mangfold, ikke like stor grad av nyanser, men anses likevel som en viktig kategori. Sikkerheten til de ansatte, er et helt essensielt ansvarsområde for virksomheten. De ansatte skal bli tatt godt vare på, føle seg trygge i enhver arbeidssituasjon og føle at selskapet prioriterer deres velferd. Det er derfor interessant se nærmere

på beregningsgrunnlaget selskapene oppgir for én av måleindikatorene innen sikkerhet. Vi har valgt å se på sykefravær.

Sykefravær er den sjettede mest rapporterte måleindikatoren på tvers av alle kategoriene som vist i tabell 5, under punkt 4.2. I tillegg er måleindikatoren sykefravær også blant en av de mest rapporterte indikatorene i kategorien sikkerhet, noe vi ser i tabell 10, punkt 4.2.1.2.

I og med at det ikke er noen standard som eksplisitt viser hvordan et selskap skal rapportere på sykefraværsprosenten, slik som GHG-protokollen viser for klimagassutslipp, har vi valgt å bruke GRI som grunnlag for videre analyse, da det er det mest brukte rammeverket for rapportering av bærekraftsinformasjon (KPMG, 2020, s. 20). GRI krever ikke at selskapene skal rapportere på indikatoren sykefravær, men påpeker likevel at informasjon om sykefravær er noe selskapene selv kan velge om de vil ha med i sine rapporter eller ikke. GRI sier at *«organisasjonen kan også rapportere antall og frekvens av arbeidsrelaterte skader som resulterte i tapte arbeidsdager, gjennomsnittlig antall tapte dager per tapt arbeidsdagshendelse, antall tapte arbeidsdager, og fraværsprosenten»* (GRI Standards, 2018, s. 21). Da det i hovedsak ikke er noen veiledning rundt rapportering av sykefravær, kan vi anta at det vil være nyanseforskjeller i måten selskapene beregner måleindikatoren.

Det er 3 av 7 selskaper som beregner sykefraværet i virksomheten basert på antall sykefraværstimer mot totalt antall arbeidstimer. Det er likevel noe ulike definisjoner hos selskapene. Equinor bruker planlagt arbeidstid, Yara bruker antall arbeidstimer, mens Scatec oppgir sykefraværet beregnet pr million arbeidstimer og viser til at det er 3,7 millioner arbeidstimer totalt. Scatec skiller seg dermed ut ved at de oppgir et eksakt tall på antall arbeidstimer. Videre er det 2 av 7 selskaper som baserer sykefravær på antall jobbdager. Telenor legger til grunn antall sykedager mot antall mulige arbeidsdager, mens Storebrand bruker antall jobbdager. MPC er det eneste selskapet i utvalget, som ikke rapporterer måleindikatoren sykefravær. Selskapet velger dermed å rapportere måleindikatorer for LTIR og LTIF. Selv om MPC ikke bruker sykefravær i sin definisjon, har vi valgt å la LTIR og LTIF gå inn under sykefravær. Dette er fordi disse måleindikatorene inneholder noe av det samme beregningsgrunnlaget som indikatoren sykefravær gjør hos de overnevnte selskapene. LTIR blir definert som fraværsraten for arbeidsrelaterte skader og sykdommer, som resulterer i fravær fra arbeidet, utover tidspunktet da skaden oppsto. Raten

blir beregnet på grunnlag av totale fraværshendelser delt på 1 million arbeidstimer (MPC, 2020, s. 14, 20). LTIF blir definert som frekvensen for tapt tid og blir beregnet på grunnlag av totale fraværshendelser multiplisert med 1 million og deretter delt på antall eksponeringstimer. MPC forklarer videre at for ansatte som arbeider på sjøen, er det ikke antall arbeidstimer som er relevant for beregningen, men heller eksponeringstimer. Dette er grunnet i at de jobber døgnet rundt og derfor har 24 eksponeringstimer per dag (MPC, 2020, s. 14, 20). Det er kun Orkla, som ikke oppgir informasjon rundt beregningsgrunnlaget for sykefraværsprosenten, til tross for at de oppgir sykefraværsprosentene for ansatte i Norge, andre nordiske land og for resten av verden hvor de har ansatte (Orkla, 2020, s. 115).

Avslutningsvis ser vi at det er et fåtall av selskaper som har likt beregningsgrunnlag for måleindikatoren. Det som likevel er gjengående, er at selskapene enten rapporterer sykefraværsprosenten mot antall arbeidsdager eller mot antall arbeidstimer.

4.5 Diskusjon

Funnene i analysen gir en klar indikasjon på at det er store variasjoner både i hvilke måleindikatorer som blir brukt, i antall unike måleindikatorer og i hvordan selskapene fremlegger ikke-finansiell informasjon. Variasjonene kan være et resultat av hva selskapene prioriterer, hvilke standarder de har benyttet seg av og hvilken sektor de er i.

I forskningsspørsmål 1 ser vi på hvilke ikke-finansielle forholdstall utvalget på 25 selskap oppgir i bærekraftsrapportene. I dokumentanalysen kom vi fram til at det er totalt 936 måleindikatorer. Dette høye antallet indikatorer henger sammen med at selskapene selv kan velge hvordan de ønsker å rapportere ikke-finansiell informasjon. Selskap som Aker BP, Equinor, Orkla og Yara utpeker seg med over gjennomsnittet høyt antall måleindikatorer. Mens andre selskaper som Kahoot, Nel og Golden Ocean Group har betydelig færre måleindikatorer. Selskapenes rapporter er svært ulike, både på lengde, innhold og omfang. En mulig grunn til at Equinor havner på topp med flest måleindikatorer, kan skyldes at de har et tilhørende datasett med tabeller som omfatter alle ESG-forhold. Dette er noe Bakkafrøst også inkluderer i sin bærekraftsrapport. Sett opp imot teorien kan dette bidra til å svare på kravene og ønskene satt av investorer og andre interessenter. Datasettet bidrar til at brukerne av bærekraftsrapporten får mer informasjon, en bedre forståelse av tallene og bedre sammenligningsgrunnlag. PwC (2021, s. 2) oppgir at eiere, investorer, kunder og ansatte, i flere og flere bedrifter, har satt klare forventninger til hvordan selskapene skal bidra til et bærekraftig samfunn. Videre påpeker PwC at de selskapene som ikke prioriterer den ikke-finansielle informasjonen, kan risikere å miste kommende forretningsmuligheter (PwC, 2021, s. 3).

Kahoot er det selskapet som har oppgitt færrest antall måleindikatorer for alle de 9 kategoriene omhandlende sosiale og miljømessige forhold. Hvis vi for eksempel ser på Rec Silicon og Kahoot, som begge er i samme markedsverdigruppe, ser vi klare forskjeller på antall kategorier de rapporterer innenfor. Rec Silicon har oppgitt måleindikatorer innenfor 8 av 9 kategorier, mens Kahoot kun rapporterer på 2 av 9 kategorier, og dette er kun innenfor mangfold og sikkerhet. Det kan tenkes at dette utfallet ikke er positivt for Kahoot, da det er tydelig at selskapet har mangelfull rapportering, spesielt med tanke på miljø. Dette er noe overraskende, da flere undersøkelser viser

til at selskapenes prioritering av miljømessige forhold er økende (Finansforbundet og PwC, 2021, s. 14; KPMG, 2020, s.7).

Hvilke og hvor mange måleindikatorer selskapene oppgir avhenger av flere faktorer, blant annet selskapenes strategier, fokusområder og hovedaktiviteter. Et oljeselskap vil for eksempel ha flere forholdstall å rapportere etter, da et slikt selskap påvirker miljøet i større grad enn hva for eksempel Telenor gjør, som opererer i telekommunikasjonssektoren. Det kan tenkes at jo mer informasjon et selskap deler, jo større nytteverdi og relevans får rapportene for blant annet investorene. En mulig forklaring av det store antallet måleindikatorer vi har i analysen ligger i at det er store nyanseforskjeller. Dette bunner i at selskapene ikke har én standard å følge når de skal rapportere bærekraftsinformasjon, noe som kan resultere i at selskapene finner egne måter å utarbeide bærekraftsrapporter på. En annen måte selskapene kan rapporterte bærekraftsinformasjon er ved å hente ut utvalgte deler av allerede fastsatte rammeverk for bærekraftsrapportering og bruke de om hverandre. Hvis selskapene velger denne måten å rapportere ikke-finansiell informasjon på, ender vi opp med at ingen selskaper rapporterer måleindikatorer som er like. Dette kan føre til vanskeligheter når en skal se på sammenhengen i hvordan bærekraftsrapporteringen i et utvalg blir gjennomført. Noe som kan forklare hvorfor vi har endt opp med 675 unike måleindikatorer.

Et annet aspekt knyttet til nytteverdi og relevans er selskapenes innhenting av attestasjon av bærekraftsrapportene. Attestasjon kan være med på å styrke påliteligheten og troverdigheten til rapporten, da det blir sett på som en kvalitetssjekk av den rapporterte informasjonen. (Deloitte, 2019; Finanstilsynet, 2020). Attestasjon vil kunne hjelpe investorer ved å bekrefte at innholdet i rapportene er korrekt, og dermed gjøre det enklere for dem å sammenligne informasjonen med andre selskaper. Undersøkelsen fra The Governance Group (2021, s. 21-22) påpeker at selskaper kun får toppscore om de har attestasjon i tillegg til en anerkjent rapporteringsstandard. Til tross for at attestasjon gjør at den rapporterte informasjonen blir bekreftet, er det fortsatt store variasjoner i bærekraftsrapporteringen.

Variasjoner i selskapenes utforming og definisjoner av ikke-finansielle måleindikatorer bringer oss videre til forskningsspørsmål 2. Her har vi undersøkt i hvilken grad det er samsvar mellom selskapenes måleindikatorer, altså om det er mange unike indikatorer. Dette er måleindikatorer som kun rapporteres av ett selskap og som derfor ikke er gjennomgående for resten av utvalget.

Nærmere forklart betyr det at selskaper oppgir forholdstall som kun kan måles for det enkelte selskapet og deres tilhørende aktiviteter. Et eksempel på en unik måleindikator er når Gjensidige rapporterer antall selskaper som er ekskludert fra investeringsporteføljen deres. Noe av grunnen til at vi i vår analyse ender opp med 675 unike måleindikatorer, er fordi det ikke er en bestemt plass innenfor rapportering av sosiale og miljømessige forhold, hvor selskapsspesifikke måleindikatorer kan bli plassert. Dette er noe vi også ser i de allerede eksisterende rammeverkene.

Som vi har beskrevet i det teoretiske rammeverket, har flere av standardsetterne gått sammen for å prøve å lage felles standard. Men når tidligere rammeverk fra samme standardsettere ikke inkluderer en plass for selskapsspesifikke måleindikatorer, kan dette tyde på at det ikke vil være en bestemt plass til de selskapsspesifikke måleindikatorene i den nye felles standarden heller. Dette vil til en viss grad påvirke overførbarheten av de fremtidige bærekraftsrapportene, da de fleste selskapene vil ende opp med flere selskapsspesifikke måleindikatorer som ikke kan sammenlignes med andre virksomheter.

En mulig fordel ved at det ikke er en felles lovpålagt standard, er at små og nyoppstartede selskaper som ikke har ferdig utviklede måltall, beregningsgrunnlag eller kalkulasjonsmetoder for rapportering av sosiale og miljømessige måleindikatorer, ikke vil få store konsekvenser av dette. Videre kan en annen fordel være at selskapene selv kan velge hva de vil fremheve i rapporten. Dette gjør at selskapene kan tydeliggjøre utvalgte måleindikatorer som for eksempel økning i antall kvinnelig ansatte eller betydelig reduksjon av klimagassutslipp. Selskapene kan på denne måte velge å fremheve positive tall og dermed også skjule ugunstige tall. Dette kan være positivt for selskap som ønsker å fremheve enkelte forhold, men for investorer og andre brukere av bærekraftsrapportene vil dette fremstå negativt, da de ikke får et virkelig bilde av hva som foregår i selskapet.

Det tredje og siste forskningsspørsmålet omhandler hvilke beregningsgrunnlag selskapene presenterer for utvalgte forholdstall. For klimagassutslipp har vi basert oss på kravene fra GHG-protokollen. Da GHG protokollen krever at selskapene skal rapportere scope 2 fordelt på markedsbasert og lokasjonsbasert grunnlag, er det noe overraskende at det kun er 4 selskaper som deler opp scope 2. Årsaken til dette er vanskelig å avgjøre, men det kan tenkes at beregningene for scope 2 ikke er helt bestemt eller at grunnlaget for beregningen er under utvikling. En annen årsak

kan være bruken av ulike rammeverk. Da selskapene står fritt til å velge, kan de fremheve positiv utvikling og måltall som viser positive handlinger, fremfor å vise hvor de har gjort det dårlig eller hvor de ikke har nådd målene sine. Det kan igjen føre til at informasjonen blir mindre korrekt og at sentral informasjon, som for eksempel scope 2, kan utelates (Finanstilsynet, 2020, s. 14, Ellefsen, 2019).

Videre når det kommer til forholdstallene for sykefravær har vi valgt å bruke GRI veiledningen som sammenligningsgrunnlag, da veiledningen oppgir noen punkter for hvordan selskapene kan rapportere dette. Verken GRI eller noen av de andre rammeverkene inkluderer en klar beregnings- og inkluderingsmetode for rapportering av sykefravær. Men ettersom vi i analysen ser at de fleste bruker noenlunde likt beregningsgrunnlag burde det være enkelt å fastsette en konkret og felles måte å måle dette på.

Selskapenes utforming av bærekraftsrapporter blir påvirket av flere forhold, blant annet investorer og andre interessenter, så vel som standarder for utforming av rapportene. Investorer og interessenter uttrykker et ønske om innsikt og om overførbarhet i rapportene. Da det i dag ikke er et lovbestemt rammeverk eller standard, står selskapene fritt til å velge. Men igjen fører dette til svak sammenlignbarhet mellom rapportene, noe som investorene også påpeker (Ellefsen, 2019; The Governance Group, 2021, s.3).

Det store antallet rammeverk, kan skyldes den økende interessen for bærekraft, både hos investorene, men også generelt i samfunnet (Bose, 2020, s.13). Bærekraftsstandarder, veiledninger og rammeverk som vi har nevnt tidligere i oppgaven, har som mål å hjelpe bedrifter med ikke-finansiell rapportering. Men ettersom det er flere veiledninger, blir selskapene tilbudt ulike måter å rapportere ESG-forhold på, noe som igjen kan føre til bruk av ulike definisjoner på forholdstall og forskjeller i hvordan selskaper utarbeider sine rapporter. Videre påpeker The Governance Group at ulike rammeverk kan føre til overlappende rapportering og at rapporteringen blir for krevende. Som tidligere nevnt kan dette føre til at nytteverdien av rapportene reduseres (The Governance Group, 2021, s. 3).

I likhet med de mange ulike rammeverkene, er det mange ratingbyråer som tilbyr vurdering av ikke-finansiell informasjon hos selskaper. Men det er ikke gitt at disse vurderingene samsvarer. Forskning viser at selskaper som får høy score av et ratingbyrå, ofte kan få en middels eller lav

score av et annet byrå (Dimson et al, 2020, s.1). En forklaring på dette er at ratingbyråer vurderer forskjellige aspekter og måltall. (Dimson et al, 2020, s. 2). Dette kan igjen tilsi at investorer tar beslutninger på unøyaktig grunnlag og ikke bruker den informasjonen som er best egnet i deres beslutningstaking. Behovet for sammenligning er stort hos selskaper og investorer, både når det kommer til ratingbyråenes resultater og informasjonen fremsatt i bærekraftsrapportene. Variasjonene som fremkommer i vår analyse, kan vurderes som en konsekvens av de ulike rammeverkene, lav korrelasjon mellom ESG-vurderinger, og motstridende krav fra investorer og andre parter.

Kapittel 5 Konklusjon

I analysen ser vi tydelig at selskapene oppgir måleindikatorer knyttet til sosiale og miljømessige forhold på ulike måter, da de bruker forskjellige definisjoner og måleenheter. Dette fører til vanskeligheter ved sammenligningen av selskapenes bærekraftige prestasjoner. Fra et investorståsted vil dette føre til utfordringer knyttet til økonomisk beslutningstaking både om de velger å innhente informasjonen direkte fra selskapene, og om de bruker vurderingene utført av ratingbyråene.

Vi kan konkludere med at det er stor spredning blant selskapenes ikke-finansiell informasjon og hvilke måleindikatorer de oppgir i bærekraftsrapportene. Funnene i studien samsvarer med funnene til blant annet Cash (2021), Dimson et al. (2020), Serafeim et al (2017) og Berg et al (2022), som alle påpeker at det er stor variasjon i selskapenes rapportering av bærekraftsinformasjon. Et slik samsvar er med på å styrke vår studie, noe som bedrer reliabiliteten og validiteten til studien.

5.1 Forslag til videre forskning

Vi har grunn til å tro at det i årene som kommer vil det være stor utvikling på områdene rundt rapportering av ikke-finansiell informasjon og ansvarlig forretningsdrift. Det er mye spennende som skjer rundt om i verden, da nye reglementer og standarder er i fremdrift. Vi kan ikke forutsi hva som vil bli den felles gjeldende standarden, eller om det i det hele tatt blir en global standard. Men det vi kan si er at utfordringene knyttet til dagens rapportering må bli løst.

I årene fremover vil det være interessant å se hvilken påvirkning taksonomien har på selskapenes bærekraftrapportering, når denne trer i kraft. En mulig innfallsvinkel kan være å se på dagens bærekraftrapporter, sammenlignet med rapportene publisert i samsvar med taksonomien. Vil sammenligningsgrunnlaget bedre seg? Får bedrifter den veiledningen de trenger med tanke på hvilken sektor de opererer i? Vil informasjonens nytte og relevans bli betydelig bedre sammenlignet med hva den er i dag?

En annen mulighet er å gjøre tilsvarende undersøkelse som vi har utført, men med et større utvalg, for å ytterligere se om det er flere felles ikke-finansielle måleindikatorer, eller om ulikhetene blir større. Videre hadde det vært interessant å se på utviklingen av bærekraftrapporter over en lengere periode, både før og etter taksonomien trer i kraft.

Det hadde også vært interessant å intervju menneskene som utarbeider bærekraftrapporter og undersøke nærmere hva deres fokusområder er, hvorfor de velger de bestemte definisjonene og hva de for eksempel mener om problemet knyttet til sammenlignbarhet. En kan også rette studien mot investorene og ikke selskapene, slik at man kan finne ut hva investorene mener om bærekraftsrapportenes nytte og relevans. For å få en bedre forståelse av de ulike sidene hadde det vært interessant å sammenligne virksomhetenes perspektiv og investorenes perspektiv på bærekraftrapportering.

For å undersøke nytteverdien av bærekraftsrapportering, kan man også undersøke hvilke faktorer som påvirker utarbeidelsen av rapportene. Hvorfor er det slik at noen selskaper har mer innholdsrike rapporter enn andre? Blir dette for eksempel påvirket av ressurser, holdninger hos ledelsen, selskapets bransjepraksis, selskapets investorer eller blir de påvirket av de uendelige valgmulighetene knyttet til valg av standard? Et siste forslag kan være å se på om omfanget eller lengden av bærekraftsrapportene påvirker hva selskapet velger å ta med av forklaringer og

beregningsgrunnlag av ikke-finansielle nøkkeltall. Som vi ser er det mange mulige undersøkelser som kan gjennomføres, og ettersom viktigheten av bærekraftig utvikling og ansvarlig forretningsdrift er i stadig økning, vil undersøkelser på dette området ha stor nytteverdi for en rekke parter.

Litteraturliste

- Amel-Zahed, A., & Serafeim, G. (2017). *Why and How Investors Use ESG Information: Evidence from a Global Survey*. Hentet Mars 13, 2022 fra https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2925310
- Amundsen, T.-I., & Skaar, C. (2021, November 15). *Blogg: Hva kjennetegner morgendagens bærekraftige samfunn*. Hentet April 18, 2022 fra BDO Norge: <https://www.bdo.no/nb-no/bloggen/hva-kjennetegner-morgendagens-b%C3%A6rekraftige-samfunn>
- Atta-Darkua, V., Chambers, D., Dimson, E., Ran, Z., & Yu, T. (2019). *Strategies for Responsible Investing: Emerging Academic Evidence*. Hentet April 20, 2022 fra https://www.finansanalytiker.no/wp-content/uploads/2019/11/AttaDarkua-Chambers-Dimson-Ran-Yu_Strategies-for-Responsible-Investing_24Nov19.pdf
- Berg, F., Kölbel, J. F., & Rigobon, R. (2022). *Aggregate Confusion: The Divergence of ESG Ratings*. Hentet Mars 29, 2022 fra https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3438533
- Berge, F. (u.d.). *Nå kommer taksonomien*. Hentet April 7, 2022 fra Næringsforeningen: <https://www.naeringsforeningen.no/annenmedia/na-kommer-taksonomien/index.html>
- Bose, S. (2020). *"Evolution of ESG Reporting Frameworks" in Etsy & Cort (Eds.) Values at Work: Sustainable Investing and ESG Reporting*. New York City: Springer International Publishing. Hentet Mars 18, 2022
- Cash, D. (2021). *Sustainability Rating Agencies vs Credit Rating Agencies; The Battle to Serve the Mainstream Investor*. Birmingham, UK: Palgrave Macmillan. Hentet Mars 18, 2022
- CDP. (u.d.). *CDP*. Hentet April 6, 2022 fra <https://www.cdp.net/en>
- CDP. (u.d.). *What we do*. Hentet April 6, 2022 fra <https://www.cdp.net/en/info/about-us/what-we-do>
- CDP. (u.d.). *Who we are*. Hentet April 6, 2022 fra <https://www.cdp.net/en/info/about-us>

- CDP. (u.d.). *Why disclose as a company*. Hentet April 6, 2022 fra <https://www.cdp.net/en/companies-discloser>
- CDSB. (2022). *Climate Disclosure Standards Board*. Hentet April 5, 2022 fra <https://www.cdsb.net/>
- Chen, P.-C., Ballou, B., Grenier, J. H., & Heitger, D. L. (2019, Oktober 10). Sustainability assurance's link to reporting quality. *Journal of Accountancy*. Hentet April 25, 2020 fra <https://www.journalofaccountancy.com/news/2019/oct/sustainability-assurance-link-to-reporting-quality-201919354.html>
- Deloitte. (2019). *Grønvasking eller målbare resultater? Bærekraft og integrert rapportering - En analyse av Norges 50 største virksomheter*. Hentet April 11, 2022 fra <https://info.deloitte.no/rs/777-LHW-455/images/Integrert-rapportering-2019.pdf>
- Deloitte. (u.d.). *Bærekraftsrapportering i børsnoterte selskaper; Ny veiledning fra 2020*. Hentet April 11, 2022 fra <https://www2.deloitte.com/no/no/pages/audit/articles/nye-retningslinjer-for-baerekraftig-rapportering.html>
- Deloitte. (u.d.). *Integrated Reporting Framework (<IR> Framework)*. Hentet April 6, 2022 fra IAS Plus: <https://www.iasplus.com/en/resources/sustainability/iirc>
- Dimson, E., Marsh, P., & Staunton, M. (2020). *Divergent ESG ratings*. Hentet Mars 18, 2022
- Ellefsen, H. C. (2019, Oktober 2). *Bærekraftsrapportering - Også for de små?* Hentet Mars 29, 2022 fra Regnskap Norge: <https://www.regnskapnorge.no/faget/artikler/arsregnskap/baerekraftsrapportering--ogsaa-for-de-smaa/>
- Equinor. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.equinor.com/news/archive/20210319-annual-sustainability-reports-2020>
- European Commission. (u.d.). *Corporate sustainability reporting*. Hentet April 6, 2022 fra https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en#companies

European Commission. (2022). *EU taxonomy for sustainable activities: What the EU is doing to create an EU-wide classification system for sustainable activities*. Hentet April 16, 2022 fra https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en

Finansforbundet og PwC. (2021). *Finansnæringen som katalysator for bærekraftig utvikling*. Hentet Mars 28, 2022 fra <https://www.finansforbundet.no/folk-og-fag/forbundsnytt/ny-rapport-om-baerekraft/>

Finanstilsynet. (2020). *Kartlegging av Foretakenes Bærekraftsrapportering*. Hentet Mars 28, 2022 fra https://www.finanstilsynet.no/globalassets/tilsyn/finansiell-rapportering/kartlegging_av_foretakenes_baerekraftsrapportering_01092020.pdf

FN Fremtidens næringsliv. (2022). *Episode 35: Kort forklart: EU-taksonomien*. Hentet April 7, 2022 fra Kort Fortalt; Bærekraft gjort enkelt med Fremtidens Næringsliv: <https://fremtidensnaringsliv.no/podkast/kort-forklart-eu-taksonomien/>

FN-sambandet. (2021, Oktober 28). *Bærekraftig utvikling*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

FN-sambandet. (2022, Mars 25). *FNs bærekraftsmål*. Hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

GHG-Protocol. (2022). *A Corporate Accounting and Reporting Standard*. Hentet April 17, 2022 fra <https://ghgprotocol.org/sites/default/files/standards/ghg-protocol-revised.pdf>

Greenhouse Gas Protocol. (2022). *About Us*. Hentet April 17, 2022 fra <https://ghgprotocol.org/about-us>

GRI - Telenor . (2020). *Emissions*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.telenor.com/sustainability/reporting/gri-index/emissions/>

GRI. (2022). *Our mission and history*. Hentet April 4, 2022 fra <https://globalreporting.org/about-gri/mission-history/>

GRI. (u.d.). *About GRI*. Hentet April 7, 2022 fra <https://www.globalreporting.org/about-gri/>

- GRI. (u.d.). *Global Sustainability Standards Board*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.globalreporting.org/about-gri/governance/global-sustainability-standards-board/>
- GRI. (u.d.). *Our mission and history*. Hentet April 7, 2022 fra <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>
- GRI Standards. (2018). *GRI 403: Occupational Health and Safety 2018*. Hentet April 21, 2022 fra <https://www.globalreporting.org/standards/media/1910/gri-403-occupational-health-and-safety-2018.pdf>
- Gullberg, A. T., & Moser, H. H. (2021, Mars 15). *Hvordan kommunisere bærekraft i en ikke-bærekraftig verden?* Hentet April 11, 2022 fra Kampanje: <https://kampanje.com/pr/2021/03/--hvordan-kommunisere-barekraft-i-en-ikke-barekraftig-verden/>
- IFRS. (2022, Mars 24). *IFRS Foundation and GRI to align capital market and multi-stakeholder standards to create an interconnected approach for sustainability disclosures*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2022/03/ifrs-foundation-signs-agreement-with-gri/>
- Innovasjon Norge. (2021, Juli 2). *Bærekraftsrapportering*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.innovasjon Norge.no/no/verktoy/barekraft-og-etikk/barekraft-gir-konkurranseskraft/barekraftrapportering/>
- Ioannou, I., & Serafeim, G. (2017). *The Consequences of Mandatory Corporate Sustainability Reporting*. Harvard Business School. Hentet April 25, 2022 fra https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1799589
- Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. utg.). Oslo, Norge: Cappelen Damm Akademisk. Hentet Mars 7, 2022
- Jadoon, A., Ali, A., Ayub, U., Tahir, M., & Mumtaz, R. (2020). *The impact of sustainability reporting quality on the value relevance of corporate sustainability performance*. Wiley. Hentet April 25, 2022 fra <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/sd.2138>

- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2011). *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag* (3. utg.). Oslo, Norge: Abstrakt forlag. Hentet Mars 7, 2022
- Johansen, E., Roscher, E., & Vigmostad, T. E. (2022). *ESG-rapportering*. Hentet April 27, 2022 fra <https://www.wr.no/barekraft/esg-rapportering/>
- Khan, M., Serafeim, G., & Yoon, A. (2015). *Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality*. Harvard Business School. Hentet April 9, 2022 fra <https://dash.harvard.edu/bitstream/handle/1/14369106/15-073.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kotsantonis, S., & Serafeim, G. (2019, Mai). Four Things No One Will Tell You About ESG Data. *Journal of Applied Corporate Finance*(2). Hentet April 20, 2022 fra <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/jacf.12346>
- KPMG. (2020). *The Time Has Come; The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020*. KPMG. Hentet Mars 24, 2022 fra <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/lu/pdf/the-time-has-come.pdf>
- Kristiansen, S. K. (2021). Et lang skritt nærmere standardisering i EU: Europeisk rapporteringsstandard for bærekraft. *Klima og Bærekraft*(4), s. 3. Hentet April 7, 2022
- Li, J. M., Lu, S., & Nassar, S. (2021). *Corporate Social Responsibility Metrics in S&P 500 Firms' 2017 Sustainability Reports*. Rustandy Center for Social Sector Innovation. The University of Chicago Booth School of Business. Hentet Februar 1, 2022 fra https://www.chicagobooth.edu/-/media/research/sei/docs/csr-metrics-rustandy-center-report_final.pdf
- Live Euronext. (2022). *Live Euronext* . Hentet November 30, 2021 fra https://live.euronext.com/nb/markets/oslo#top-performers_8522
- Lovdata. (1998). *Kapittel 3. Årsregnskap og årsberetning; §3-3 c. Redegjørelse om samfunnsansvar*. Hentet April 8, 2022 fra Lov om årsregnskap: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-56#KAPITTEL_3

- MPC. (2020). *MPC - ESG Report*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.mpc-container.com/files/Documents/Financial_reports/Financial-report/FY_2020_ESG_Report.pdf
- NHO. (2020, Januar 1). *Bærekraftig utvikling blir viktigere for eiere, investorer og långivere*. Hentet April 11, 2022 fra <https://www.nho.no/tema/energi-miljo-og-klima/artikler/bedriftene-ma-ogsa-vare-barekraftige/>
- NHO. (u.d.). *Tidslinje over EUs taksonomi*. Hentet April 7, 2022 fra <https://www.nho.no/tema/energi-miljo-og-klima/artikler/tidslinje-over-eus-taksonomi/>
- Norges Bank. (2020). *Corporate Sustainability Reporting; Asset Manager Perspective*. Hentet April 5, 2022 fra https://www.nbim.no/contentassets/f49fab899158490ab3fd095e5d859ad8/assetmanagerperspective_1-20_corporatesustainabilityreporting.pdf
- Orkla. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://annualreport2020.orkla.com/assets/orkla/pdfs/2020/en/Orkla_Sustainability_Report_2020.pdf
- PWC. (2021). *Bærekraft 100*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.pwc.no/no/publikasjoner/pwc-baerekraft-100.pdf>
- PWC. (2021, Oktober 13). *Dette betyr åpenhetsloven for din bedrift*. Hentet April 8, 2022 fra <https://www.pwc.no/no/pwc-aktuelt/aapenhetsloven-nye-krav-til-aapenhet-leverdorkjeden/jcr:content.html>
- Regjeringen. (2010). *Krav til rapportering om samfunnsansvar; Rapport til Finansdepartementet fra arbeidsgruppen for rapportering om samfunnsansvar*. Hentet April 4, 2022 fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/fma/horingsnotat/krav_til_rapportering_om_samfunnsansvar.pdf?id=2188492
- Revisor Foreningen. (2021, Desember 31). *Bærekraftsåret 2021 oppsummert*. Hentet April 7, 2022 fra <https://revisorforeningen.no/fag/nyheter/barekraftsaaret-2021-oppsummert/>

- Revisor Foreningen. (2021, Desember 31). *Bærekraftsåret 2021 oppsummert*. Hentet April 7, 2022 fra <https://revisorforeningen.no/fag/nyheter/barekraftsaaret-2021-oppsummert/>
- Revisor Foreningen. (2022). *Bærekraft For Revisor*. Hentet April 5, 2022 fra <https://revisorforeningen.no/fag/barekraft/barekraft-for-revisor---kunnskapsportalen/barekraft-for-revisor/>
- Revisor Foreningen. (2022). *Bærekraftsrapportering*. Hentet April 11, 2022 fra <https://revisorforeningen.no/fag/barekraft/barekraft-for-revisor---kunnskapsportalen/barekraftsrapportering/>
- Roald, A.-L., & Ledaal, T. F. (2022, Mars 1). *Bærekraft og revisjon*. Hentet April 7, 2022 fra NKRF- kontroll og revisjon i kommunene: <https://www.nkrf.no/nyheter/2022/03/01/barekraft-og-revisjon>
- S&P Global. (u.d.). *TCFD Reporting*. Hentet April 6, 2022 fra https://www.spglobal.com/esg/solutions/tcf-reporting?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=TCFD_Search&utm_term=tcf&utm_content=534418150455&gclid=Cj0KCQjw17qSBhD-ARIsACvV1X2Uk0CZArIjyThAtHGqpAQdesxSuoDrzbQOGUw_JA6Wmn1JUKuQ3-QaAsTZEALw_wcB
- Scatec. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://scatec.com/wp-content/uploads/sites/7/2021/03/Scatec-Sustainability-Report-2020.pdf>
- Storebrand ASA. (2020). *Storebrands ASA Annual report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.storebrand.no/en/investor-relations/annual-reports/_/attachment/inline/b28ec244-9627-495c-9379-3e14ed862cf2:6eeb60974de8dcd7b0dee43924bab5748629aa7a/2020-annual-report-storebrand-asa.pdf
- TCFD. (u.d.). *About*. Hentet April 6, 2022 fra Task Force On Climate-Related Financial Disclosures: <https://www.fsb-tcf.org/about/>

- Telenor. (2020). *Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.telenor.com/investors/annual-report-2020/>
- The Governance Group. (2021). *Tall som teller; En analyse av bærekraftsrapporteringen til de 100 største selskapene på Oslo Børs*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.thegovgroup.org/esg100/>
- Thornam, H. C., & Holen, V. (2020). Ny global undersøkelse om ESG-rapportering: Investorene ønsker mer kvalitet. *Regnskap og Revisjon*(6). Hentet April 8, 2022 fra https://www.revregn.no/journal/2020/6/m-825/Investorene_%C3%B8nsker_mer_kvalitet
- Tvedt, T. (2018). Revisors attestasjoner; Verdifulle bidrag eller meningsløs formalisme? *Revisjon*(3). Hentet April 25, 2022 fra <https://www.revregn.no/asset/pdf/2018/3-57-65.pdf>
- United Nations Global Compact. (2022). *Bærekraftsmålene*. Hentet April 4, 2022 fra <https://globalcompact.no/barekraftsmalene/>
- Value Reporting Foundation. (u.d.). *About Us*. Hentet April 4, 2022 fra Value Reporting Foundation SASB Standards: <https://www.sasb.org/about/>
- Value Reporting Foundation. (u.d.). *About Us*. Hentet April 5, 2022 fra Value Reporting Foundation SASB Standards: <https://www.sasb.org/about/>
- Value Reporting Foundation. (u.d.). *Home*. Hentet April 4, 2022 fra Value Reporting Foundation SASB Standards: <https://www.sasb.org/>
- Value Reporting Foundation. (u.d.). *SASB Standards & Other ESG Frameworks*. Hentet April 4, 2022 fra Value Reporting Foundation SASB Standards: <https://www.sasb.org/about/sasb-and-other-esg-frameworks/>
- World Economic Forum. (2020, September). Measuring Stakeholder Capitalism; Towards Common Metrics and Consistent Reporting of Sustainable Value Creation. *White Paper*, s. 96. Hentet April 11, 2022 fra https://www3.weforum.org/docs/WEF_IBC_Measuring_Stakeholder_Capitalism_Report_2020.pdf

Yara International. (2020). *Yara Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 2022, 2022 fra <https://www.yara.com/siteassets/investors/057-reports-and-presentations/annual-reports/2020/yara-sustainability-report-2020-web.pdf/>

Young, M. (2018, November 19). *Integrert rapportering - bygg tillit og skap verdi gjennom årsrapporteringen*. Hentet April 8, 2022 fra PWC: <https://blogg.pwc.no/styringogkontroll/integrert-rapportering-bygg-tillit-og-skap-verdi-gjennom-%C3%A5rsrapporteringen>

Vedlegg 1 - Rådata

Rådata kan tilsendes ved etterspørsel.

Vedlegg 2 – Kildeliste med selskapenes bærekraftsrapporter

- DNB. (2020). *DNB Annual report 2020 - Results that count*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.dnb.no/portalfront/nedlast/en/about-us/Reporting/2020/Annual_report_2020_DNB_Group.pdf
- DNB. (2020). *Sustainability Factbook 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.dnb.no/portalfront/nedlast/en/about-us/Reporting/2020/Sustainability_Factbook_2020_1.pdf
- Equinor. (2020). *Equinor annual and sustainability reports for 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.equinor.com/news/archive/20210319-annual-sustainability-reports-2020>
- Equinor. (2020, Januar 21). *Equinor Sustainability Data Hub*. Hentet fra <https://sustainability.equinor.com>
- Frontline. (2020). *Report - Environmental, Social, Governance, 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.frontline.bm/wp-content/uploads/2021/06/Frontline-Ltd.-ESG-Report-2020.pdf>
- Gjensidige. (2020). *Integrated annual report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://mb.cision.com/Public/1122/3285608/93d180e83a251000.pdf>
- Golden Ocean Group. (2020). *Report - Environmental, social, governance, 2020*. Hentet Januar 1, 2022 fra <https://ml-eu.globenewswire.com/Resource/Download/7504915f-9ec7-4e89-a55f-802fb8c7b7b3>
- Kahoot! (2020). *Kahoot! AS - Annual Report for 2020*. Hentet Januar 1, 2022 fra <https://kahoot.com/investor/announcements/kahoot-as-annual-report-for-2020/>
- MOWI. (2020). *Integrated Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://corpsite.azureedge.net/corpsite/wp-content/uploads/2021/03/Mowi_Integrated_Annual_Report_2020.pdf

MPC Container Ships. (2020). *ESG Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.mpc-container.com/files/Documents/Financial_reports/Financial-report/FY_2020_ESG_Report.pdf

NEL. (2020). *Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://mb.cision.com/Main/115/3313538/1392136.pdf>

NEL. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://nelhydrogen.com/wp-content/uploads/2021/03/2020-Sustainability-Report.pdf>

Nordic Semiconductor. (2020). *Environmental, Social and Governance Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.nordicsemi.com/-/media/Investor-Relations-and-QA/QA-reports-and-certificates/ESG-reports/ESG_Report_2020.pdf?la=en&hash=E94DD0DB6638BB346C9E32D57066E7DFCAD96A97

Orkla. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://annualreport2020.orkla.com/assets/orkla/pdfs/2020/en/Orkla_Sustainability_Report_2020.pdf

Rec Silicon. (2020). *Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.recsilicon.com/RECSilicon/media/RECSilicon/REC-Silicon-annual-report-2020-web.pdf>

SalMar. (2020). *Annual report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://ml-eu.globenewswire.com/Resource/Download/3a869ed4-be25-4ad7-b1c1-39e901bb207f>

Scatec. (2020). *Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://scatec.com/investor/events-presentations/>

Scatec. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://scatec.com/wp-content/uploads/sites/7/2021/03/Scatec-Sustainability-Report-2020.pdf>

Schibsted. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://static.schibsted.com/wp-content/uploads/2021/03/26204303/Sustainability-Report-2020.pdf>

Storebrand ASA. (2020). *Storebrand ASA Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.storebrand.no/en/investor-relations/annual-reports/_/attachment/inline/b28ec244-9627-495c-9379-3e14ed862cf2:6eeb60974de8dcd7b0dee43924bab5748629aa7a/2020-annual-report-storebrand-asa.pdf

Subsea 7. (2020). *Sustainability Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra https://www.subsea7.com/content/dam/subsea7-corporate2018/annual-report-2020/Subsea7_Sustainability-Report-2020.pdf

Telenor. (2020). *Annual Report 2020*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.telenor.com/investors/annual-report-2020/>

Tomra . (2020). *Annual Reports 2020* . Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.tomra.com/en/investor-relations/financial-information/annual-reports>

Yara International. (2020). *Sustainability Report 2020 - Leading with a sustainable purpose*. Hentet Januar 21, 2022 fra <https://www.yara.com/siteassets/investors/057-reports-and-presentations/annual-reports/2020/yara-sustainability-report-2020-web.pdf/>

Vedlegg 2 – Diskusjonsoppgave – Amalie Josefine Kronlund

Utredningen omhandler norske børsnoterte selskapers rapportering av bærekraftsinformasjon tilknyttet ESG forhold. Ved utarbeidelse av studien har vi valgt å fokusere på sosiale og miljømessige forhold da disse ikke er like mye forsket på som det styringsaspektet er i ESG forholdene. Inspirasjonen til studien kommer fra utredningen til Li et al, som tar for seg rapportering av CSR informasjon blant S&P 500 selskap. (Li, Lu, & Nassar, 2021) Da det er tydelig samsvar mellom studien vår og utredningen til Li et al, styrker dette påliteligheten til vår avhandling. Dette er også med på å øke reliabiliteten og validiteten av vår studie. (Jacobsen, 2015)

Bærekraftig utvikling ble definert av Gro Harlem Brundtland som utvikling som møter dagens behov uten å ødelegge for at de kommende generasjonene kan møte sine behov. Ettersom klimaendringene er stadig økende, blir dette møtt med et økt behov for endring mot en mer bærekraftig fremtid. (FN-sambandet, 2021) Noen av initiativene vi har sett de siste årene inkluderer FNs bærekraftsmål, Parisavtalen og European Green Deal. Dette er initiativer som jobber for en mest mulig bærekraftig fremtid, spesielt rettet mot selskapers opptreden. (FN-sambandet, 2022) Økende klimaendringer, tap av mangfold i naturen, pandemi i tillegg til endring i arbeidsforhold, har tydelig påvirket hva som forventes av selskaper og næringslivet generelt. (World Economic Forum, 2020) NHO påpeker at de har observert tydelige endringer i norsk næringsliv. (NHO, 2020) Det er tydelig at næringslivet streber etter å møte de nyoppståtte kravene stilt av samfunnet. Ved at selskapene etterlever interessentenes ønsker i tillegg til kravene satt av samfunnet, er dette med på å øke tillitten til selskapene. På denne måten har næringslivet mulighet til å være en av de sterkeste bidragsyterne til å oppnå en bærekraftig fremtid. (World Economic Forum, 2020)

En av måtene selskapene kan oppfylle ønskene og kravene satt av interessentene er gjennom rapportering av bærekraftsinformasjon som viser at de aktivt jobber for å redusere klimafotavtrykket. Dette vil gjøre at interessenter får innblikk i aktivitetene til bedriftene, noe som også vil styrke interessentenes tillitt til selskapet. (Innovasjon Norge, 2021) Hovedutfordringen knyttet til rapportering av bærekraftsinformasjon verden over, er mangelen på en felles standard for hva som skal inkluderes i rapportene og hvordan de skal utformes. Konsekvensene av dette er mange, men den viktigste er knyttet til manglende overførbarhet av den rapporterte informasjonen.

Dette gjør at selskapene ikke kan bli sett i sammenheng med hverandre, og det blir derfor vanskelig for interessenter å få et virkelighetsnært inntrykk av hvor flinke selskapene egentlig er med tanke på bærekraftig utvikling. En bærekraftsrapport kan fungere som en type bevis for interessenter, ved at den skal vise hvor godt forberedt selskapene er på fremtiden, risikoen knyttet til selskapenes miljøpåvirkning samt om det er iverksatt noen tiltak for å redusere klimagassutslipp. (The Governance Group, 2021) (Young, 2018)

Problemstillingen og forskningsspørsmålene til avhandlingen vår er sentrert rundt hvilke måleindikatorer selskapene rapporterer med hensyn på sosiale og miljømessige forhold. Analysen inkluderer en gjennomgang av antall unike måleindikatorer som blir rapportert på per selskap, fordelt på sosiale og miljømessige forhold. Deretter gjennomfører vi en undersøkelse av om et utvalg av selskapene oppgir beregningsgrunnlag for måleindikatorene «klimagassutslipp» og «sykefravær». For å kunne gjennomføre denne undersøkelsen med et stødig sammenligningsgrunnlag har vi brukt henholdsvis GHG-protokollen for måleindikatoren «klimagassutslipp» og GRI rammeverket for måleindikatoren «sykefravær».

For å kunne gjennomføre analysen som er beskrevet over måtte vi begynne studien med en dataanalyse som inkluderte gjennomlesning og innsamling av alle ikke-finansielle måleindikatorer utvalget på 25 selskap hadde rapportert i sine bærekraftsrapporter. Alle måleindikatorer ble samlet i en Excel-fil, og vi endte opp med 936 indikatorer totalt. Hvor henholdsvis 407 er knyttet til sosiale forhold, 427 er knyttet til miljømessige forhold, og de resterende 102 måleindikatorer er knyttet til andre forhold.

Gjennom analysen fikk vi også innblikk i antall unike måleindikatorer, både per selskap og per kategori. Resultatet ble at av de 936 totale måleindikatorer, er 675 av dem unike. Unike måleindikatorer er indikatorer som bare ett selskap oppgir. Vi ser fra tabellene vist i kapittel 4 i studien at det er stor spredning blant selskapene i hvor mange unike måleindikatorer de oppgir i sine bærekraftsrapporter. På topp med 106 unike måleindikatorer finner vi Equinor, mens på bunn med 0 unike måleindikatorer finner vi Golden Ocean Group og Kahoot!.

Funnene i analysen viser oss at det er store variasjoner i både hvilke måleindikatorer selskapene rapporterer, hvor mange unike indikatorer de oppgir og hvilket beregningsgrunnlag selskapene baserer sine måleindikatorer på. Denne variasjonen kan være et resultat av bruken av ulike

rammeverk, at de operer i ulike sektorer, eller at de har ulike prioriteringer når det gjelder bærekraftsrapportering.

Hovedutfordringen knyttet til bærekraftsrapportering i dag er det faktum at det ikke er én felles standard for hvordan selskap generelt skal rapportere sin bærekraftsinformasjon. (Bose, 2020) Dette fører til problemer med overførbarhet, noe som resulterer i at rapportene synker i nytteverdi. Denne utfordringen påvirker både for investorer og andre interessenter som bruker bærekraftsrapporter for å vurdere selskapers prestasjoner. Når selskapene fritt kan velge hvilke standarder, eller eventuelt, hvilke deler av ulike standarder de ønsker å bruke for å rapportere bærekraftsinformasjon, blir det nærmest umulig å skulle sammenligne ulike selskap. Dette er grunnet i at alle de forskjellige selskapene da ender opp med ulikt grunnlag for utformingen av bærekraftsrapporten. (Bose, 2020)

Vi har også utfordringen knyttet til at ratingbyråene, som vurderer selskapenes prestasjoner for så å rangere dem og deretter gi dem en score, baserer sine rangeringer på informasjonen som selskapene oppgir knyttet til bærekraft. (Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022) Da det ikke er én felles måte å rapportere denne informasjonen på, får også ratingselskapene problemer med sammenligningen av selskapene. Av den grunn kan selskapene ende opp med ulik score fra forskjellige ratingbyråer, basert på det samme informasjonsgrunnlaget. Når ratingbyråene skal inn og rangere selskapene, ser de på bærekraftsinformasjonen de oppgir i sine bærekraftsrapporter, og når denne informasjonen også er veldig varierende fra selskap til selskap, har ikke ratingbyråene et nøyaktig grunnlag å basere sin rangering på, noe som også bidrar til disse forskjellene i rangering blant ulike ratingbyråer. (Atta-Darkua, Chambers, Dimson, Ran, & Yu, 2019) (Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022) Denne rangeringen er noe investorer også bruker i beslutningstakingsprosessen, men når rangeringene er ulike, risikerer investorene å basere beslutningene sine på unøyaktig grunnlag. (Cash, 2021) Dette tydeliggjør at behovet for én felles standard måte å rangere selskapene på, og viser at overførbarhet ikke bare er relevant for selskapers bærekraftsrapportering, men også for ratingindustrien. (Dimson, Marsh, & Staunton, 2020)

Bakgrunnen for studien er knyttet til det stadig økende behovet for bærekraftig drift av selskap for å sikre en bærekraftig fremtid. Begrepet bærekraft sett i sammenheng med det internasjonale perspektivet blir ikke stort forskjellig fra hva bærekraft vanligvis betyr. (FN-sambandet, 2021)

Internasjonalitet har økt i viktighet gjennom årene, også i takt med utviklingen av teknologi. Dette har ført til at selskaper må utvikle seg til å hensynta krav fra ulike deler av verden, da flere grupper mennesker tar i bruk selskapsinformasjon som for eksempel bærekraftsrapporter. (Regjeringen, 2021)

Bærekraft er sentrert rundt viktigheten av det å redusere klimaendringene. Naturkatastrofene grunnet klimaendringene er i stadig økning, og har store virkninger for samfunnet rundt. Dette ødelegger ikke bare landenes infrastruktur, men det påvirker også landets økonomi. (FN-sambandet, 2021)

For å løse miljøutfordringene verden står ovenfor, er internasjonalt samarbeid en avgjørende faktor. En bærekraftig fremtid bare kan oppnås hvis hele verden samarbeider for å redusere klimaendringene. Det hjelper ikke at noen enkelte land setter krav om at bedriftene innen dette landet skal bli mer bærekraftig, hvis ikke alle de resterende landene også gjør det samme. (Regjeringen, 2021) For at dette skal være mulig å få til, er det de største og mest internasjonale selskapene som må gjøre mye av jobben. Dette er grunnet i at jo større selskapet er, jo mer innflytelse har det på samfunnet. Hvis de store, anerkjente selskapene velger å gå ordentlig inn for å redusere klimaendringer, vil resten av verden følge etter, da det er de store selskapene som setter trendene for hva som er viktig å legge vekt på innad i selskapet. (Revisor Foreningen, 2022)

I tillegg til dette, vil en felles internasjonal standard for bærekraftsrapportering sette grunnlaget for hva alle selskaper skal jobbe mot med hensyn til bærekraft. (Bose, 2020) Hvis en slik standard blir implementert har ikke selskaper mulighet til å unnlate å rapportere på områder innenfor bærekraft hvor de ikke gjør det så bra, i frykt for at det vil påvirke selskapet negativt å offentliggjøre hva de er dårlige på. (Finanstilsynet, 2020) Ved implementeringen av en internasjonal standard, vil konsekvensene av å ikke rapportere på noe som standarden sier du må, være større enn ved offentlig av ugunstig informasjon. Dette er fordi standarder for bærekraftsrapportering som regel blir brukt til å sammenligne flere forskjellige selskaper, og det blir dermed veldig tydelig hvis ett selskap har valgt å ekskludere ugunstig informasjon. (Finanstilsynet, 2020) (Norges Bank; Investment management, 2020)

En internasjonal standard for bærekraftsrapportering vil gjøre det mulig å sammenligne alle typer selskaper fra alle mulige land, og ikke bare selskaper som er noenlunde like i måten de driver eller

hvor de er basert. Selskapene som lager rammeverkene og standardene andre selskaper bruker for rapportering av bærekraftsinformasjon, er for det meste internasjonale. (Bose, 2020) Dette er også tilfellet for ratingbyråene som setter vurderer og setter score på selskapene. Det at alle disse selskapene for standardsetting og rating allerede er internasjonale selskap, vil gjøre det enklere å lage en standard for bærekraftsrapportering som passer de fleste selskap, og som derfor vil være enkel å ta i bruk.

For ratingindustrien hadde en internasjonal standard for hvordan rangeringen av selskap skal gjennomføres, ført til en større overførbarhet av scoren som blir satt, noe som også er med på å øke tillitten til rangeringene. Investorer hadde hatt mulighet til å ta i bruk rangeringer i mye større grad enn de gjør i dag, da risikoen knyttet til rangeringen blir minimert. En internasjonal standard for rangering vil i tillegg bidra til at en kan sette alle selskap i verden opp mot hverandre, og få et veldig tydelig bilde av hvilke selskaper som faktisk prioriterer bærekraft. (Cash, 2021)

For å oppsummere er det veldig tydelig er temaet bærekraft et utrolig stort og omfattende område, som angår hele verden. En internasjonalisering av både rammeverk for rapportering av bærekraftsinformasjon for selskap, samt en standard for rangering av selskap for ratingbyråer, vil hjelpe selskaper til å bli så bærekraftige som mulig. (Bose, 2020) Dette vil ikke bare hjelpe fremtidige investorer i sin beslutningstaking, men det vil også gjøre det enklere for selskaper verden over å vite hvordan de skal rapportere relevant bærekraftsinformasjon. I tillegg vil også overførbarheten av både bærekraftsrapportene og rangeringene fra ratingselskapene øke betraktelig, noe som vil redusere risikoen knyttet til bruken av denne type informasjon. (Cash, 2021)

Litteraturliste til vedlegg 3

- Atta-Darkua, V., Chambers, D., Dimson, E., Ran, Z., & Yu, T. (2019). *Strategies for Responsible Investing: Emerging Academic Evidence*. Hentet April 20, 2022 fra https://www.finansanalytiker.no/wp-content/uploads/2019/11/AttaDarkua-Chambers-Dimson-Ran-Yu_Strategies-for-Responsible-Investing_24Nov19.pdf
- Berg, F., Kölbel, J. F., & Rigobon, R. (2022). *Aggregate Confusion: The Divergence of ESG Ratings*. Hentet Mars 29, 2022 fra https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3438533
- Bose, S. (2020). "Evolution of ESG Reporting Frameworks" in Etsy & Cort (Eds.) *Values at Work: Sustainable Investing and ESG Reporting*. New York City: Springer International Publishing. Hentet Mars 18, 2022
- Cash, D. (2021). *Sustainability Rating Agencies vs Credit Rating Agencies; The Battle to Serve the Mainstream Investor*. Birmingham, UK: Palgrave Macmillan. Hentet Mars 18, 2022
- Dimson, E., Marsh, P., & Staunton, M. (2020). *Divergent ESG ratings*. Hentet Mars 18, 2022
- Ellefsen, H. C. (2019, Oktober 2). *Bærekraftsrapportering - Også for de små?* Hentet Mars 29, 2022 fra Regnskap Norge: <https://www.regnskapnorge.no/faget/artikler/arsregnskap/barekraftsrapportering--ogsaa-for-de-sma/>
- Finanstilsynet. (2020). *Kartlegging av Foretakenes Bærekraftsrapportering*. Hentet Mars 28, 2022 fra https://www.finanstilsynet.no/globalassets/tilsyn/finansiell-rapportering/kartlegging_av_foretakenes_barekraftsrapportering_01092020.pdf
- FN-sambandet. (2020, Desember 22). *Parisavtalen*. Hentet Mai 15, 2022 fra <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/miljoe-og-klima/parisavtalen>
- FN-sambandet. (2021, Oktober 28). *Bærekraftig utvikling*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

- FN-sambandet. (2022, Mars 25). *FNs bærekraftsmål*. Hentet Mai 15, 2022 fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>
- Innovasjon Norge. (2021, Juli 2). *Bærekraftsrapportering*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.innovasjon Norge.no/no/verktøy/barekraft-og-etikk/barekraft-gir-konkurranseskraft/barekraftreportering/>
- Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. utg.). Oslo, Norge: Cappelen Damm Akademisk. Hentet Mars 7, 2022
- Kotsantonis, S., & Serafeim, G. (2019, Mai). Four Things No One Will Tell You About ESG Data. *Journal of Applied Corporate Finance*(2). Hentet April 20, 2022 fra <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/jacf.12346>
- Li, J. M., Lu, S., & Nassar, S. (2021). *Corporate Social Responsibility Metrics in S&P 500 Firms' 2017 Sustainability Reports*. Rustandy Center for Social Sector Innovation. The University of Chicago Booth School of Business. Hentet Februar 1, 2022 fra https://www.chicagobooth.edu/-/media/research/sei/docs/csr-metrics-rustandy-center-report_final.pdf
- NHO. (2020, Januar 1). *Bærekraftig utvikling blir viktigere for eiere, investorer og långivere*. Hentet April 11, 2022 fra <https://www.nho.no/tema/energi-miljo-og-klima/artikler/bedriftene-ma-ogsaa-vare-barekraftige/>
- Norges Bank; Investment management. (2020). *Corporate Sustainability Reporting; Asset Manager Perspective*. Hentet April 5, 2022 fra https://www.nbim.no/contentassets/f49fab899158490ab3fd095e5d859ad8/assetmanagerperspective_1-20_corporatesustainabilityreporting.pdf
- Regjeringen. (2021, Oktober 5). Internasjonalt klima- og miljø samarbeid. Hentet Mai 15, 2022 fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/internasjonalt-klima--og-miljoarbeid/id2339820/>

Revisor Foreningen. (2022). *Bærekraftsrapportering*. Hentet April 11, 2022 fra <https://revisorforeningen.no/fag/barekraft/barekraft-for-revisor---kunnskapsportalen/barekraftsrapportering/>

The Governance Group. (2021). *Tall som teller; En analyse av bærekraftsrapporteringen til de 100 største selskapene på Oslo Børs*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.thegovgroup.org/esg100/>

World Economic Forum. (2020, September). Measuring Stakeholder Capitalism; Towards Common Metrics and Consistent Reporting of Sustainable Value Creation. *White Paper*, s. 96. Hentet April 11, 2022 fra https://www3.weforum.org/docs/WEF_IBC_Measuring_Stakeholder_Capitalism_Report_2020.pdf

Young, M. (2018, November 19). *Integrert rapportering - bygg tillit og skap verdi gjennom årsrapporteringen*. Hentet April 8, 2022 fra PWC: <https://blogg.pwc.no/styringogkontroll/integrert-rapportering-bygg-tillit-og-skap-verdi-gjennom-%C3%A5rsrapporteringen>

Vedlegg 4 – Diskusjonsoppgave – Sandra Opedal

Utredningen kartlegger bærekraftsrapporteringen til de 25 mest likvide selskapene notert på Oslo Børs, per 31.11.21. Oppgavens problemstilling er; *Hvordan rapporterer norske børsnoterte selskaper sosial- og miljømessig kvantifiserbar informasjon?* Målet med oppgaven er dermed å undersøke hvilke ikke-finansielle måleindikatorer selskapene oppgir i bærekraftsrapportene. Med dette vil vi se hvilke måleindikatorer som er gjennomgående for alle selskapene, samt de indikatorene som er klassifiseres som unike for hvert selskap.

Ved gjennomføringen av dokumentanalysen av 25 bærekraftsrapporter, endte vi opp med totalt 936 måleindikatorer. Det at selskapene opererer i ulike sektorer, så vel som at de har ulike tilnærminger for hvordan de velger å oppgi ikke-finansiell informasjon, resulterte i et høyt antall måleindikatorer. Som beskrevet i det teoretiske rammeverket, eksisterer det ingen standard som tar hensyn til sektorspesifikke måleindikatorer og som samtidig kan brukes av alle selskaper uavhengig av sektor. Dette medfører at vi får et sprikende resultat, med en stor andel måleindikatorer som ikke samsvarer med hverandre. Det er likevel interessant å undersøke bærekraftsrapportering på tvers av bransjer, nettopp for å kunne påpeke mangelen av et standardisert rammeverk.

Oppgavens grunnlag og målsetting, er basert på det teoretiske rammeverket. Her presenterer vi nyere forskning innen bærekraftsrapportering, samt dets krav og svakheter. Gjennom artikler, bøker, og undersøkelser utført av blant annet PwC, Finansforbundet og Deloitte, fikk vi et dypt innblikk i temaet og den underliggende problematikken til rapportering av ikke-finansiell informasjon. Forskning viser at det er et stort forbedringspotensial når det kommer til rapportering av bærekraftige forhold, men også vedrørende kommunikasjon mellom selskaper, investorer og andre interessenter. Videre ser vi nærmere på attestasjon av bærekraftsrapporter og hva attestasjon bidrar med. Det er for eksempel med på å påvirke rapportenes troverdighet, samtidig kan det anses som kvalitetssjekk av innholdet i rapporten. Oppgaven setter også søkelys mot ratingindustrien og ratingbyråenes vurdering og rangering av selskaper. Disse rangeringene medfører problemer tilknyttet ønske om sammenligning og overførbarhet av ikke-finansiell informasjon, i samsvar med problematikken rundt rammeverk for bærekraftsrapportering.

I kapittel 4 presenteres analysen av innhentede måleindikatorer gjennom dokumentanalysen. Vi har sett på selskapenes oppgitte informasjon innenfor sosiale- og miljømessige forhold. Grunnen til at vi har sett bort i fra styringsperspektivet er at det allerede er mye forsket på. Derfor ønsker vi å rette oppgaven mot sosiale og miljømessige forhold, da dette er faktorer som ikke undersøkt i like stor grad som styringsaspektet. Vi har kategorisert sosiale og miljømessige forhold inn i 9 kategorier, i liket med Li, Lu & Nassar (2021). Sosiale forhold innebærer mangfold, sikkerhet, leverandører og samfunnsengasjement. Miljømessige forhold innebærer klimagassutslipp, energi, avfall, vann, og ulykker og bøter.

Første del av analysen retter seg mot forskningsspørsmål 1; *Hvilke ikke-finansielle nøkkeltall presenterer selskapene i års- og bærekraftsrapporter?* Vi har utarbeidet tabeller for sosiale og miljømessige forhold og ser dermed på andel måleindikatorer selskapene oppgir, samt hvilke kategorier selskapene oppgir måleindikatorer innenfor. Neste del av analysen skal besvare forskningsspørsmål 2; *I hvilken grad er det samsvar mellom selskapenes presentasjon av ikke-finansielle nøkkeltall?* Da vi har selskaper fra ulike sektorer, ser vi tydelig at andel unike måleindikatorer er høy, noe som tilsier at det er lite samsvar mellom selskapenes måleindikatorer. Dette henger også sammen med bruken av forskjellige rammeverk for rapportering av bærekraftsinformasjon. Studiens tredje forskningsspørsmål er; *I hvilken utstrekning publiserer selskapene bakgrunnsinformasjon relatert til beregning av ikke-finansielle nøkkeltall?* For å besvare dette har vi plukket ut 7 selskap, fra hver markedsverdigruppe og fra ulike sektorer. Vi undersøker deretter hvilke beregningsgrunnlag utvalget oppgir for 2 måleindikatorer innenfor sosiale og miljømessige forhold. Vi ser for eksempel på hvilke måleenhet som er benyttet og om selskapene oppgir underliggende forklaringer for fremgangsmåte og begrunnelse på hvorfor de rapporterer som de gjør. Avslutningsvis i kapittel 4, blir funnene fra analysen diskutert, sett i lys av det teoretiske rammeverket, etterfulgt av konklusjon og forslag til videre forskning i kapittel 5.

Arbeidet med masteroppgaven har gitt oss innsikt i globale utfordringer knyttet til rapportering av bærekraftsinformasjon, både angående internasjonale krav per dags dato, samt nye kommende krav fra blant annet EU og taksonomien. Gjennom avhandlingen har vi sett nærmere på to utfordringer knyttet til ESG-informasjon. Den første utfordringer tar for seg problematikken rundt internasjonale rammeverk og veiledninger knyttet til selskapenes rapportering av bærekraft. Den andre utfordringen innebærer ratingindustrien og byråene vurdering av selskapenes

bærekraftsrapporter. Dette legger grunnlag for hva jeg videre ønsker å vektlegge i diskusjonsoppgaven.

Ordet bærekraft har fått oppmerksomhet verden rundt og det er ikke uten grunn. I 1987 ble begrepet «bærekraftig utvikling» satt på verdensagendaen, av det som ble omtalt som Brundtland-kommisjonen (FN-sambandet, 2021). Bærekraftig utvikling for bedrifter beskrives som «å drifte virksomheten slik at dagens beslutninger også vil fungere i overskuelig fremtid når det gjelder økonomiske, miljømessige og sosiale forhold» (The Governance Group, 2021, s. 2). FN og ledere fra hele verden, har siden år 2000, arbeidet med å fremme bærekraftig utvikling og satt mål som verden må jobbe sammen for å nå (FN-sambandet, 2021). Allerede fra første stund ble begrepet bærekraft sett på med et internasjonalt perspektiv, da det krever et internasjonalt samarbeid for å løse globale klimautfordringer (Regjeringen, 2021).

Masteroppgaven kan knyttes opp mot et internasjonalt perspektiv, av flere grunner. Utvalget på 25 selskap, innebærer selskap som opererer utenfor Norges landegrenser, samtidig som at majoriteten av selskapene benytter GRI, som er den mest brukte globale standarden for rapportering av ikke-finansiell informasjon (KPMG, 2020, s.5). Selskap presenterer også nærmere informasjon knyttet til deres miljøpåvirkning. Flere av selskapene utfører operasjonelle aktiviteter i andre land og påpeker via bærekraftsrapporten hvilke miljøpåvirkninger aktivitetene medfører, samt hvilke tiltak som er iverksatt for å bedre bevare naturen. Det viser at selskapene har implementert bærekraftstrategier innad i virksomheten og at de er ærlige om hva som gjøres. Dette kan tilsi at selskapene ser verdien i å bidra til en bedre fremtid, da klima og miljø står i fokus.

I dagens samfunn finnes det flere ulike globale rammeverk og standarder for bærekraftsrapportering. Det er i stor grad opp til hvert selskap å velge hvilke standard de skal bruke, eller om de ønsker å presentere sine bærekraftige forhold på en annen måte. Standarder som kan velges mellom er for eksempel GRI, CDP, TCFD, NFRD, SASB, CSRD og VRF (Finanstilsynet, 2020, s. 12).

Problematikken knyttet til disse standardene omhandler at det er mange standarder å velge i, noe som vil tilsi at det å sammenligne bærekraftsrapporter på rett grunnlag, kan bli vanskelig. Hvis selskaper i samme bransje bruker ulike standarder, vil deres bærekraftsrapporter ha ulike utgangspunkt og til en vis grad ulike oppsett og fokusområder. Det er likevel viktig å påpeke at de

ulike standardene skal få frem det samme budskapet, men de har forskjellige tilnærminger. Revisorforeningen (2022) skriver at noen av rammeverkene har et investorfokus, mens andre rammeverk retter seg mer mot den endelige sluttbrukeren. Investorer og andre interessenter bruker bærekraftrapporter til å vurdere selskapene og videre til å ta økonomiske beslutninger. Interessentene ønsker derfor at informasjonen de analyserer skal være så standardisert som mulig, slik at rapportene kan brukes som sammenligningsgrunnlag. Undersøkelser viser at dette ønsket ikke er oppfylt, da flere investorer har påpekt at de er misfornøyde med at det finnes ulike og motstridende standarder for rapportering av ESG informasjon (Cash, 2021, s.2). En annen utfordring knyttet til de ulike standardene, retter seg mot selskapene selv. Det er mange selskaper og ledere som føler seg overveldet av valgene og kravene som er satt. Det er vanskelig å vite hva de skal bruke, samt å vite hva som er forventet av dem (Bose, 2020). Kravene som er satt er ikke lovpålagt i Norge, men kan heller bli beskrevet som samfunnsnormer. Investorene ønsker det ene, mens andre interessenter ønsker noe annet. Det kan være to motstridende parter, eller så kan den ene parten kreve mer. Dette betyr at selskapene er under press fra flere kanter. I et globalt perspektiv er dette også utfordrende, da selskaper i Norge kan møte strengere krav knyttet til bærekraft, via internasjonale forbindelser og handel.

Neste utfordring er knyttet til ratingindustrien og ratingbyråenes vurdering og rangering av selskapenes prestasjoner innen ESG. Ratingindustrien har endret seg betraktelig siden 1983 i takt med interessen for en bærekraftig fremtid og ansvarlige investeringer, noe som har ført til at nye ratingselskaper har entret markedet (Cash, 2021, s.37). Tidligere forskning påpeker at ratingbyråenes rangeringer av selskap, inneholder svakheter. Undersøkelser viser at det er stor spredning i vurderingene satt av ratingbyråene, til tross for at samme selskap blir vurdert på likt grunnlag (Dimson, Marsh & Staunton, 2020, s. 3; Berg, Koelbel & Rigobon, 2020, s.2). Ulik vurdering på samme selskap, kan være et resultat av at ratingbyråene bruker diverse tilnærminger når det kommer til informasjonshenting. Videre kan det være en konsekvens av at ratingbyråene måler ulike aspekter av samme fenomen og derfor blir rangeringen diffus (Cash, 2021, s.34). Dette har ført til problemer og utfordringer for brukerne av disse rangeringene, for eksempel når investorer benytter ESG rating som grunnlag for å vurdere selskapenes ytelse (Berg, Kölbel, & Rigobon, 2022; Atta-Darkua, Chambers, Dimson, Ran, & Yu, 2019; Dimson, Marsh, & Staunton,

2020). Det er da en fare for at investorer tar økonomiske beslutninger på unøyaktig grunnlag. Dette kan igjen før til at ratingen selskapene oppnår er av lite relevans.

Det kan diskuteres om ratingbyråene burde samarbeide i større grad enn de gjør, med organisasjoner som utarbeider standarder for bærekraftsrapportering. Det er som nevnt svak korrelasjon mellom ulike ratingbyråer og deres vurdering av like selskaper. Men da selskap har mulighet til å velge hvilken standard de skal bruke, påvirker det igjen rangeringen. Nærmere forklart betyr dette at ratingbyråene har ulik tilnærming både når det kommer til hvilke kriterier de skal måle selskapet etter, men også for hvordan kriteriene skal måles. Hvis selskaper utarbeider bærekraftsrapportene på grunnlag av ulike standarder, vil det som en konsekvens føre til forskjeller i det endelige resultatet. For å unngå dette, vil et internasjonalt samarbeid kunne bidra til at problematikken til en viss grad bedres. Men igjen er ikke dette gitt, da bærekraftsrapportering ikke er et krav i norske lover, per dags dato.

Behovet for sammenligning av den ikke-finansiell informasjonen er problematisk, både når det kommer til ratingbyråenes rangeringer og informasjonen oppgitt i bærekraftsrapportene. I tiden fremover blir det spennende å følge med på utviklingen innen bærekraftsrapportering, ansvarlige investeringer og god forretningsdrift. Det er viktig at selskaper, standardsettere og ratingbyråer i hele verden jobber sammen mot visjonen om en felles global standard. Avslutningsvis vil jeg fremheve næringslivets bidrag til en bærekraftig fremtid. For å løse klima- og miljøutfordringene, har næringslivet en helt essensiell rolle. Regjeringen påpeker at alle norske selskaper forventes å opptre ansvarlig og at de følger FNs menneskerettighetsprinsipper (Regjeringen, 2021).

Litteraturliste til vedlegg 4

- Atta-Darkua, V., Chambers, D., Dimson, E., Ran, Z., & Yu, T. (2019). *Strategies for Responsible Investing: Emerging Academic Evidence*. Hentet April 20, 2022 fra https://www.finansanalytiker.no/wp-content/uploads/2019/11/AttaDarkua-Chambers-Dimson-Ran-Yu_Strategies-for-Responsible-Investing_24Nov19.pdf
- Berg, F., Kölbl, J. F., & Rigobon, R. (2022). *Aggregate Confusion: The Divergence of ESG Ratings*. Hentet Mars 29, 2022 fra https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3438533
- Bose, S. (2020). "Evolution of ESG Reporting Frameworks" in Etsy & Cort (Eds.) *Values at Work: Sustainable Investing and ESG Reporting*. New York City: Springer International Publishing. Hentet Mars 18, 2022
- Cash, D. (2021). *Sustainability Rating Agencies vs Credit Rating Agencies; The Battle to Serve the Mainstream Investor*. Birmingham, UK: Palgrave Macmillan. Hentet Mars 18, 2022
- Dimson, E., Marsh, P., & Staunton, M. (2020). *Divergent ESG ratings*. Hentet Mars 18, 2022
- Finanstilsynet. (2020). *Kartlegging av Foretakenes Bærekraftsrapportering*. Hentet Mars 28, 2022 fra https://www.finanstilsynet.no/globalassets/tilsyn/finansiell-rapportering/kartlegging_av_foretakenes_barekraftsrapportering_01092020.pdf
- FN-sambandet. (2021, Oktober 28). *Bærekraftig utvikling*. Hentet April 4, 2022 fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>
- KPMG. (2020). *The Time Has Come; The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2020*. KPMG. Hentet Mars 24, 2022 fra <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/lu/pdf/the-time-has-come.pdf>
- Li, J. M., Lu, S., & Nassar, S. (2021). *Corporate Social Responsibility Metrics in S&P 500 Firms' 2017 Sustainability Reports*. Rustandy Center for Social Sector Innovation. The University of Chicago Booth School of Business. Hentet Februar 1, 2022 fra https://www.chicagobooth.edu/-/media/research/sei/docs/csr-metrics-rustandy-center-report_final.pdf

Revisorforeningen. (2022). *Rammeverk for bærekraftsrapportering*. Hentet April 24, 2022 fra

<https://www.revisorforeningen.no/fag/barekraft/barekraft-for-revisor---kunnskapsportalen/barekraftsrapportering/rammeverk-for-barekraftsrapportering/>

Regjeringen. (2021). Internasjonalt klima- og miljøsamarbeid. Hentet Mai 20, 2022 fra

https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/internasjonalt-klima--og-miljoarbeid/id2339820/?fbclid=IwAR0Ds4KHwHla7r0NFkKPOqQQkNYw7HcOONxNQ_PIo2ookaxWsERwtZF5Erg

The Governance Group. (2021). *Tall som teller; En analyse av bærekraftsrapporteringen til de 100 største selskapene på Oslo Børs*. Hentet April 4, 2022 fra

<https://www.thegovgroup.org/esg100/>